

متون آموزشی ارتش بعثی عراق

	<p>ارتش بعثی عراق در میان ارتش های کشورهای عربی یکی از قدرتمندترین آنها محسوب می شد. این ارتش بیش از همه مبتنی بر سیستم بلوک شرق طراحی شده و توسط تعدادی از مستشاران نظامی شرقی از کشورهای شوروی و یوگسلاوی (سابق) هدایت می شد. مجموعه اسناد این شماره فصلنامه نگین ایران مروی به چند سند آموزشی به دست آمده از ارتش عراق در سال های حاکمیت رژیم بعثی صدام است که در طول جنگ ایران و عراق به طرق مختلف آنها را به کار گرفتند.</p>		اشاره		
	<p>سند اول و دوم بخشی از یک جزوه آموزشی ارتش عراق در مورد چگونگی دفاع از مواضع خود در جنگ است. هر چند این سند یک جزوه آموزشی است و زمان نگارش آن به قبل از شروع جنگ برمی گردد اما به دلیل این که نیروهای ارتش عراق بر اساس آن آموزش دیده و در جنگ عمل کرده اند، بررسی آن می تواند میزان بکارگیری و موفقیت و شکست آن را در عمل در جنگ ایران و عراق نشان دهد. سند مزبور از بخش های گوناگونی تشکیل شده است که دو بخش آن با عنوان اصول کلی دفاع و دفاع متحرک برای انتشار انتخاب شده اند. در بخش نخست توضیح می دهد که نیروهای نظامی برای دفاع از مواضع خود چه اصولی را باید در نظر بگیرند و رعایت کنند. در بخش دوم اصول حاکم بر دفاع متحرک طرح می شود که ارتش عراق دست کم در دو مقطع تاریخی در طول جنگ تحمیلی آن را به عنوان راهبرد نظامی خود برگزید و از این شیوه برای تأمین اهداف خود استفاده کرد. دفعه نخست پس از عملیات خیبر در منطقه هورالهویزه بود که ارتش عراق تلاش کرد با بهره گیری از نیروهای نزدیک خود در منطقه و مشکل ایران در جابجایی نیروهای خود در باتلاق های منطقه از این شیوه به شکل محدود بهره بگیرد. دفعه دوم زمانی بود که شبه جزیره فاو به دست نیروهای ایرانی افتاد و ضربه شدیدی به اعتبار عراق و نیروهای مسلح آن وارد شد. عراق برای جبران این شکست، بازیابی موقعیت خود و احیای روحیه سربازانش، با انتخاب شیوه دفاع متحرک در صدد برآمد از لاک دفاعی بیرون آمده و شیوه هجومی اتخاذ کند. دفاع متحرک با موفقیتی که در عقب راندن نیروهای خودی در منطقه والفجر ۹ به دست آمد، شکل گرفت. این اقدام از ۱۶ اسفند ۱۳۶۴ شروع شد و در ۲۷ اردیبهشت ۱۳۶۵، با اشغال شهر مهران به اوج رسید و متوقف شد. ←</p>				

راهبرد دفاع متحرک عراق با آزادسازی شهر مهران به دست نیروهای سپاه با شکست روبه‌رو شد و بار دیگر به کنار نهاده شد. جزوه آموزشی زیر نگاهی به زمینه‌های فکری و آموزشی ارتش عراق در زمینه اتخاذ چنین راهبردی است.

طرح مدیریت عملیات پدافندی سند سومی است که در سال ۱۳۶۵ از سوی فرماندهی تیپ پیاده ۴۷ ارتش عراق تهیه شده و برای آموزش و بکارگیری به یگان‌های تابعه ارسال شده است. در این سند وضعیت، مأموریت، مراحل مختلف اجرای عملیات پدافندی، نحوه ارتباط با یگان‌های دیگر، حمله به موضع دفاعی دشمن، پاتک، اجرای عملیات شناسایی، نقش نیروهای احتیاط، اقدامات لازم در مواقع حمله دشمن، و تمرینات و آموزش نیروها، مورد بحث و بررسی قرار گرفته است.

سند چهارم نامه اداره توجیه سیاسی به فرمانده لشکر ۱۸ پیاده ارتش عراق در مورد دفاع متحرک و نحوه تعیین سرنوشت جنگ با ایران است. این سند با مروری بر سیر تحولات جنگ از آغاز انقلاب اسلامی ایران، شروع جنگ، عوامل موثر در عقب نشینی تامل‌آمیزها، دلایل بازگشت مجدد به درون خاک ایران، توانمندی عراق در بعد سیاسی و نظامی، تا وقایع جبهه‌های جنگ در سال ۱۳۶۵ می‌کوشد نیروهای نظامی ارتش عراق را متقاعد سازد که ارتش از توان بالایی برخوردار است و اقدامات رژیم بعثی در عراق در آغاز جنگ مشروع است. بررسی این سند نشان می‌دهد که در بین نیروهای ارتش عراق چه موضوعاتی محل بحث بوده و حساسیت‌هایی را برای مردم به وجود آورده است. همچنین نحوه روایت رسمی ارتش عراق از وقایع و چگونگی توجیه آنها برای ایجاد مشروعیت و انگیزه در میان نیروهای نظامی این کشور آشکار می‌شود.

سند پنجم جزوه آموزشی ارتش عراق است که از جزوات آموزشی ارتش فرانسه گرفته و به عربی ترجمه شده است. به موازات گسترش روابط عراق و فرانسه از اوایل دهه ۱۹۷۰ میلادی تمایلات عراق به بهره‌گیری از تسلیحات و شیوه‌های جنگی ارتش فرانسه شدت پیدا کرد. متن زیر بخشی از یک سند طولانی است که در دانشگاه البکر عراق در اختیار افسران قرار می‌گرفت تا در دوره‌های آموزشی آن مطالعه کرده و بیاموزند. هر چند ارتش عراق اساساً یک ارتش شرقی بوده و عمده تسلیحات و تجهیزات آن از شوروی و کشورهای دیگر بلوک شرق تهیه می‌شد، اما گرایش به فرانسه جریان قدرتمندی در میان زمامداران و فرماندهان رژیم بعثی عراق بود که ترجمه و تعلیم شیوه‌های جنگی ارتش فرانسه در ارتش عراق دلیلی بر این مدعا است. در زیر بخشی از جزوه ارتش عراق که در مورد رسته زرهی ارتش فرانسه و تقسیمات آن است برای استفاده ارائه می‌شود.

خواهشمند است پس از اطلاع از آن و ارسال آن به یگان بعدی تان، نتیجه اعلام شود.
ضمیمه: متن کنفرانس

سرگرد مظفر فراس نشمی
فرمانده تیپ پیاده ۴۲۲

رونوشت به:

گردان دوم

گردان سوم

گردان دفاع و وظیفه ۹

■ سند ۱: دلایل توجیهی ارتش عراق برای اجرای عملیات دفاع متحرک و ورود مجدد به خاک ایران*

به گردان: اول
موضوع: اطلاع رسانی گردشی
مقر فرماندهی تیپ پیاده ۴۲۲/ توجیه سیاسی
شماره /ت س /۹/۹۰
نامه مورخه ۲۵ خرداد ۱۳۶۵، اداره توجیه سیاسی
ابلاغ شده از سوی فرمانده لشکر ۱۸ پیاده (ت س) ۴۳۸
در ۸ تیرماه ۱۳۶۵، شامل کنفرانس (دفاع متحرک، نحوه تعیین سرنوشت جنگ با ایران)، ابلاغ می‌شود.

* این سند گویای چگونگی توجیه جنگ برای نیروهای نظامی عراق است و نشان می‌دهد که چگونه رژیم بعث با وارونه‌نشان دادن حقایق، سعی در فریب اذهان عمومی مردم عراق داشته است.

۵. طرح خصمانه علیه عراق

پس از پیروزی انقلاب ۳۰ ژوئیه در عراق به رهبری حزب بعث سوسیالیست عربی، امپریالیزم و صهیونیسم و گروه‌های ارتجاعی برای سرنگونی انقلاب به دسیسه و توطئه متوسل شدند، اما همه این تلاش‌ها و نیز توطئه داخلی و خارجی ناکام ماند. پس از اینکه همه این تلاش‌ها با شکست مواجه شد، امپریالیزم و صهیونیسم به سرعت رژیم شاه را سرنگون و رژیم جدیدی را با تکیه بر بعد مذهبی - قومی بر سرکار آوردند و از این رژیم حمایت کردند. با توجه به اینکه منافع گروه حاکم بر ایران با امپریالیزم و صهیونیسم همسو بود، همه امکانات را برای آن فراهم آوردند و سپس این رژیم را برای تجاوز به عراق ترغیب کردند. اما علی‌رغم آن، عراق در همان هفته اول جنگ شکست نظامی سنگینی به ایران تحمیل کرد. عراق در ۲۸ فروردین ۱۳۵۹ خواستار پایان دادن به جنگ شد و از این رژیم خواست که حقوق عادلانه و قانونی در آب و خاک و برقراری روابط حسن همجواری را با عراق به رسمیت بشناسد اما با این وجود، دشمن بر ادامه جنگ مصر بوده و با اینکه جنگ در آستانه سال ششم آن قرار دارد، همچنان نسبت به آن پافشاری می‌نماید. عراق موفق شد طرح‌های امپریالیزم و صهیونیسم را برای تجزیه منطقه و تقسیم آن به کشورهای کوچک به منظور ناتوان کردن و استیلاء بر آن، نقش بر آب نماید. ناگفته نماند که رهبری تاریخی آقای رئیس‌جمهور و مجاهد ارتشبد ستاد صدام حسین در رهبری نبرد با طرح‌های فوق‌نقش پیشگامانه و شرافتمندانه داشت.

۶. چرا نیروهای عراقی وارد خاک ایران شدند؟

پس از آنکه رهبری سیاسی عراق از همه راه‌ها برای پیشگیری از بروز تجاوز به عراق استفاده کرد و در عین حال تجاوز ایران به عراق به ۲۳۹ مورد رسید، این تجاوزات در یادداشت‌های رسمی که برای دولت ایران ارسال شد، ذکر گردید اما در همین زمان رژیم [امام] خمینی برای تجاوز به عراق خود را آماده می‌ساخت و بسته شدن آبراه شط العرب (اروند رود) و بسیج عمومی را اعلام کرد و شهرها و پاسگاه‌های مرزی را گلوله باران نمود. لذا دیگر مجالی برای انتظار آمدن دشمن و تجاوز

دفاع متحرک

نحوه تعیین سرنوشت جنگ با ایران ما تصمیم تاریخی خود برای بازگرداندن حاکمیت مان در آب و خاک را گرفته ایم و با قدرت و اقتدار با کسانی که در برابر این تصمیم بایستند برخورد می‌کنیم. رئیس‌جمهور و رهبر، ارتشبد ستاد صدام حسین

مقدمه

۱. از همان روزهای اولی که رژیم ایران در بهمن ۱۳۵۷ به قدرت رسید و زمام امور را به دست گرفت اقدام به اعمال تجاوزگرانه علیه عراق و دخالت در امور داخلی آن را آغاز کرد و قرارداد الجزایر را به رسمیت نشناخت. در همین حال عراق تلاش زیادی برای پیشگیری از هرگونه رویارویی سیاسی و نظامی انجام داد اما همه این تلاش‌ها از سوی رژیم ایران پاسخی دریافت نکرد.
۲. سپس روشن شد که رژیم ایران پس از بر سر کار آمدن [امام] خمینی بر مسند قدرت، تلاش دارد تا با شعار صدور انقلاب ایران، در صدد آتش افروزی برآید. به همین لحاظ ناچار بودیم که تدابیر نظامی مناسبی را برای انتقال جنگ به خاک دشمن (ایران) اتخاذ کنیم تا ملت و شهرهای عراق را از گزند دشمن حفظ نماییم.
۳. ایران از همان هفته اول جنگ شکست خورد و بوی این شکست پس از گذشت بیش از پنج سال و نیم از تجاوز رژیم ایران، همچنان به مشام می‌رسد و علی‌رغم به کارگیری همه راه‌ها و ابزارهای سیاسی برای پایان دادن به جنگ، این رژیم به ادامه آن مصر است، به همین دلیل راهی جز انتقال جنگ به خاک دشمن برای درمان ماندن روستاها و شهرهای مرزی عراق از گزند دشمن وجود نداشت و در این گیر و دار دشمن دست به حملات گسترده زیادی زد، اما جز ناکامی و شکست نتیجه‌ای به دست نیاورد.

۴. هدف

بیان عوامل موفقیت روش‌های مقابله نوین با دشمن در چارچوب دفاع کارآمد.

۵. فراهم کردن زمینه های جدید برای فعالیت های صلح و هموار کردن فضای مناسب برای تشکیل کنفرانس سران کشورهای عدم تعهد که به پیشنهاد عراق در دهلی نو منعقد شد.

۶. عراق شهرت سیاسی خوبی را در سطح عربی و بین المللی کسب کرد به گونه ای که بر جایگاه محترمانه آن در جهان افزوده شد.

۸. دلایل بازگشت مجدد به درون خاک ایران

پس از آنکه عراق تصمیم تاریخی خود را در ۲۰ خرداد ۱۳۶۱ اتخاذ و از خاک ایران عقب نشینی کرد، همه بهانه ها را از برخی از کشورهایایی که از رژیم ایران حمایت می کردند گرفت و در همین زمان یاوه گویی های رژیم ایران بر ملا شد و به جنگ و تجاوز و اشغالگری ادامه داد و در حالی که رهبری سیاسی عراق بر تصمیم خود مبنی بر عدم تجاوز به مرزهای بین المللی پایبند ماند. اما علی رغم آن، حملات گسترده نیروهای ایرانی برای اشغال خاک عراق که آخرین آنها تجاوز دشمن در تاریخ ۹ بهمن ۱۳۶۵ و حمله به جبهه جنوبی و محاصره شهر بصره بود، ادامه داشت. دشمن در هنگام حمله به جبهه بصره و محاصره واحدهای تحت امر فرماندهی سپاه سوم و جدا کردن آن از سپاه هفتم و پیشروی به سمت بندر أم القصر به منظور جداسازی عراق از دیگر کشورهای خلیج فارس، در صدد بود تا به سمت خاک کویت و سپس عربستان سعودی پیشروی کند. لذا به همین علت دلیلی وجود نداشت که عراق به تصمیم خود پایبند بماند. در همین رابطه آقای رئیس جمهور و رهبر ارتشبد ستاد صدام حسین گفت: «برای جهانیان روشن شد که ایرانی ها بخشی از خاک ما را اشغال کردند و جنگ همچنان ادامه دارد و تا زمانی که جنگ ادامه دارد و ایرانی ها بخشی از خاک ما را در اشغال خود دارند، بنابراین ما می توانیم از این پس بر ارتش آنها یورش برده و آنها را در هر کجا که باشند، چه در دزفول یا خرمشهر و یا هر نقطه ای از ایران، تعقیب و آنها را کوبیده و نابود سازیم و هر کدام از آنها را کشته و یا اسیر نماییم و این روش نوین ما می باشد.» و بر همین اساس در ماه گذشته عملیات نظامی متعددی را انجام دادیم و این روش جدید

آن به عراق باقی نماند. با توجه به مسئولیت ملی که حفظ جان ملت و شهرها و مراکز اقتصادی را واجب می داند، رهبری عراق تصمیم گرفت نبرد را به خاک دشمن منتقل سازد. این همان چیزی است که در ۱۳۵۹/۶/۲۲ عملاً رخ داد. این از یکسو و از سوی دیگر عراق دارای وسعت جغرافیایی در عمق و از سمت مرزهای شرقی نبود تا بتواند نبرد را در خاک خود اداره نماید، به همین خاطر عراق راهی جز رخنه به درون خاک ایران به منظور انهدام یگان های ارتش و ماشین جنگی آن نداشت و نیروهای مسلح عراق در همان هفته اول جنگ به اهداف از قبل تعیین شده از سوی فرماندهی دست یافت.

۷. عوامل عقب نشینی تا مرزها

جنگ عادلانه ما با رژیم ایران چهره واقعی برخی از رژیم های بین المللی و عربی و نیز گروه های کینه توز قومی دشمن اعراب و اسلام که از رژیم ایران حمایت می کنند را بر ملا کرد. این طرف ها ادعا می کنند که برای پایان دادن به جنگ در حالی که عراق بخشی از خاک ایران را در اشغال خود دارد گفتگو نمی کند و محافل بین المللی زیادی مسئله عقب نشینی از خاک ایران را مطرح کردند تا زمینه برای گفتمان و پایان دادن به جنگ هموار شود، بر همین اساس رهبری عراق در تاریخ ۱۳۶۱/۳/۲۰ تصمیم گرفت تا دستور عقب نشینی از خاک ایران را صادر نماید می توان عوامل کلی این عقب نشینی را در نکات ذیل ذکر کرد:

۱. از بین بردن تمام بهانه ها و دلایل واهی که بعضی از حکام عرب از آن برای کمک به رژیم ایران استفاده می کردند.
۲. بالا بردن روحیه رزمندگان عراق با این توجیه که او در خاک میهن خود می جنگد و نبردهای بصره بهترین گواه بر این مقوله می باشد.
۳. هدف بعدی، پایین آوردن روحیه معنوی یگان های ایران و کم کردن انگیزه رزمی آنان پس از آن که متوجه شوند که مسئولین ایرانی قصد اشغال خاک عراق را دارند.
۴. پس از حمله اولیه نیروهای دشمن به شرق بصره و روشن شدن نیت رژیم ایران، فعالیت ضد رژیم در داخل و خارج از این کشور بالا گرفت.

نیروها توانستند وظایف میهنی و قومی خود را به نحو شایسته ای انجام دهند. به همین خاطر نیروهای مسلح از نظر تعداد و نوع سلاح در مقایسه با قبل از تجاوز ایران، پیشرفت چشمگیری کردند و این پیشرفت در زمان جنگ دو چندان شد. در زمینه سلاح و تجهیزات، رسته های مختلف نیروهای مسلح پیشرفت گسترده ای داشت. از جمله نیروهای هوایی که به عنوان بازوی توانمند عراق به شمار می رود و همچنین نیروی دریایی قهرمان عراق پیشرفت خوبی داشت و این برتری تسلیحاتی اگر با سلاح های نیروی مسلح ایران مقایسه شود، تفاوت زیادی را در آن مشاهده می کنیم و این برتری، نیروهای مسلح عراق را به اجرای نقش شرافتمدانه خود در مقابله با رژیم حاکم بر تهران قادر ساخت.

۳) برتری اقتصادی

علی رغم هزینه های سنگین جنگ، اقتصاد عراق توانست نیازمندی های جنگ و مردم را تأمین کرده و همچنان تأمین نماید. دلایل زیادی وجود دارد که عناصر نیروهای مسلح بیش از دیگران آن را مشاهده می کنند. به ویژه در زمینه رشد توان رزمی و تسلیحاتی در سال ششم جنگ، و همچنین برخورداری عراق از امکانات اقتصادی بالا و روابط تجاری عربی و بین المللی تا جایی که اقتصاد عراق در طول مدت جنگ متعادل و استوار باقی ماند. علاوه بر این، عراق آمادگی مقابله با همه حالت های غیرمترقبه را دارد و این چیزی است که عملاً در هنگامی که قیمت نفت پایین آمد اتفاق افتاد. این مسئله توسط آقای رئیس جمهور ارتشبد ستاد صدام حسین در جریان بازدیدش از وزارت نفت به مناسبت سالروز ملی شدن نفت تبیین گردید و فرمود: «ما برای بدترین حالت ها پیش بینی کرده ایم، به گونه ای که وقتی قیمت نفت پایین آمد، وضع اقتصادی ما زیاد آسیب ندید چرا که از پروژه های بسیار بزرگ خود کاستیم و بر منابع قدیمی تکیه کردیم، ضرر و زیان از آسمان بر زمین نازل نشده، بلکه این ضرر و زیان از جنس زمینی است. بنابراین استخوان جناغ سینه ما از این ضررها شکسته نشد، تنها ضربه دید.» به عبارت دیگر عراق با توجه به مشکلات زیاد نسبت به بقیه کشورها، ضرر و زیان ناشی از کاهش قیمت نفت را تحمل کرد.

رئیس جمهور و رهبر را تحقق بخشیدیم و ارتش عراق این روش را ادامه خواهد داد تا دشمن ما به مرحله ناتوانی نظامی برسد و زبونانه در برابر حقوق عادلانه و قانونی ما در آب و خاک تسلیم شود و به راه جدید زندگانی عراقی ها احترام بگذارد.

۹. اساس موفقیت روش رویارویی جدید

هنگام مقایسه اوضاع عراق و ایران، این واقعیت آشکار می شود که عراق از امتیازات جنگی فراوانی در همه زمینه ها، چه در زمینه نظامی و اقتصادی و یا سیاسی در اوضاع داخلی برخوردار است و بر ایران برتری دارد اما این برتری بدین معنی نیست که نیروهای مسلح عراق را به انجام مأموریت هایی وادار کنیم که نتایج آن مشخص نباشد. رهبری تاریخی آقای رئیس جمهور ارتشبد ستاد صدام حسین از نوعی است که همه ابعاد هر اقدامی را مدنظر قرار می دهد و حساب شده عمل می نماید. بنابراین هنگامی که می فرماید: «تا زمانی که جنگ ادامه دارد و ایرانی ها بخشی از خاک مان را اشغال می کنند ما می توانیم از این پس بر ارتش آنها در هر کجا که باشند یورش ببریم». این دگرگونی نوین نظامی در تعامل با دشمن بر پایه هایی استوار است که توان ما را در اجرای روش جدید به نمایش می گذارد. این توانایی ها به شرح ذیل می باشند:

۱) توان رزمی

دشمن از عامل برتری تعدد نیرو برخوردار است اما علی رغم این برتری، نتوانست به اهداف خود در جنگ دست یابد تا جایی که این برتری به دلیل تلفات فراوانی که دشمن متحمل آن شد کم رنگ گردید، به گونه ای که از کمبود نیروهای داوطلب رنج می برد تا جایی که ناچار گردید از راه های مختلفی برای وادار ساختن افراد به داوطلب شدن جهت اعزام به جبهه جنگ استفاده نمایند. اما مردم ایران به این نتیجه رسیدند که هر که به میدان جنگ برود دیگر بر نمی گردد. نیروهای عراقی با توان و شایستگی های رزمی و شدت آتش توانستند بر برتری کمی دشمن چیره شوند.

۲) برتری کمی و کیفی تسلیحات

رهبری حزب و انقلاب برای نیروهای مسلح عراق اهمیت و عنایت خاصی قائل هستند تا جایی که این

۴) توان عراق در بعد سیاسی

همه جبهه های عملیاتی در معرض تهاجم قرار گرفته و ناپود شوند و یا به اسارت در آیند؛
 (د) وارد ساختن ضربات کوبنده و برق آسا از طریق آتش باری های شدید و برق آسا به منظور ناپود کردن نیروهای دشمن؛

(ها) تقویت روحیه پیروزمندانه در میان نیروهای مسلح عراق از طریق به کارگیری روش رزمی و طراحی و اجرای موفقیت آمیز عملیات هجومی درون خاک ایران؛ (و) اشغال نقاط جدیدی از خاک ایران، تارژیم ایران را در برابر مردم این کشور در وضعیت نامناسبی قرار دهد؛ و (ز) ایجاد ناامیدی مستمر در نزد عناصر نیروهای دشمن و ناتوانی آنها در به دست آوردن موفقیت.

نتیجه

برای عراق کاملاً روشن بود که رژیم ایران اهداف کاملاً توسعه طلبانه ای نسبت به عراق و امت عربی از زمان بر سر کار آمدن [امام] خمینی بر مسند قدرت در بهمن ۱۳۵۷ دارد و این رژیم به تجاوزات خود علیه عراق ادامه داد. در همین راستا رهبری سیاسی عراق تمام تلاش خود را برای پیشگیری از وقوع جنگ و حل اختلافات از راه های مسالمت آمیز به کار برد، اما رژیم ایران بر جنگ افروزی و ادامه آن اصرار ورزید تا جایی که در ۵۹/۶/۲۲ عراق ناچار به واکنش و مقابله با تجاوزات دشمن گردید و توانست شکست سنگینی بر ایران در همان سال اول جنگ تحمیل نماید. همچنین رهبری عراق در مورخه ۲ خرداد ۱۳۶۱ تصمیم تاریخی مبنی بر عقب نشینی از خاک ایران را گرفت تا بهانه را از برخی کشورهای عرب حامی ایران گرفته و نادرستی ادعاهای آنان را در حمایت از رژیم ایران به بهانه اشغال خاک این کشور برملا سازد. اصرار رژیم ایران بر ادامه جنگ و اشغال شهر فو، باعث گردید که دست رهبری سیاسی نیروهای مسلح ما را برای نفوذ به خاک ایران باز کند و نیروهای مسلح عراق بر اساس صلاحیت فرمانده نظامی، اقدام به حمله به ارتش ایران و ناپود ساختن آن در زمان و مکان مناسب نمود. بنابراین در پیش گرفتن این روش نوین، رژیم ایران را برای ادامه جنگ ناتوان و مأیوس می سازد.

عراق به خاطر پابندی به بندهای پروتکل های بین المللی و عدم نقض آن از یک سو و مواضع مثبت عراق در قبال سازمان ها و هیئت های بین المللی (سازمان ملل متحد، شورای امنیت، سازمان کشورهای عدم تعهد و سازمان کنفرانس اسلامی) در سیاست خارجی از سوی دیگر، موفق شد تا اطمینان و اعتماد کشورهای را جلب کند. علاوه بر آن با فراخوان های پی در پی عراق برای پایان دادن به جنگ از موضع اقتدار، برای همه کشورهای جهان روشن گردید که عراق هیچ چشم داشتی به خاک ایران ندارد و هدف آن از جنگ، دفاع از ملت و آب و خاک خود و نیز برقراری روابط حسن همجواری می باشد. بر همین اساس روش رویارویی جدید، خللی در بعد سیاسی ایجاد نخواهد کرد چرا که تجاوز بی وقفه ایران به عراق و اشغال شهر فو، برای همه آشکار گردید و همانگونه که آقای رئیس جمهور و رهبر، ارتشبد ستاد صدام حسین می فرمایند: نام فو معروف است و در نزد جهانیان شهرت یافت، زیر ایرانی ها بخشی از خاک ما را اشغال کردند و جنگ همچنان ادامه دارد. بنابراین ما می توانیم از این پس به ارتش ایران در هر کجا که باشند یورش ببریم.

۱۰. ابعاد واقعی فعالیت های رزمی

هدف از تصمیم فرماندهی کل نیروهای مسلح و رأس آن آقای رئیس جمهور ارتشبد ستاد صدام حسین مبنی بر به کارگیری روش رزمی جدید در چارچوب دفاع کارآمد، کوبیدن ارتش ایران در هر نقطه از خاک این کشور می باشد، تا زمانی که رژیم ایران بر ادامه جنگ پافشاری می کند. این تصمیم فرماندهی کل بر ابعاد واقعی ذیل استوار است:

الف) تلاش برای متلاشی ساختن پشتیبانی های رزمی دشمن و عدم فرصت دادن به آن برای متمرکز ساختن واحدهای بزرگ برای حملات گسترده؛

ب) نابودسازی یگان های دشمن در وقت و مکان مناسب بر اساس تصمیمات فرماندهی کل نیروهای مسلح از طریق وارد ساختن ضربات مهلک و غافلگیرانه؛

ج) ایجاد رعب در یگان های دشمن که ممکن است در

■ سند ۲: جزوه آموزشی اصول دفاع برای افسران رده‌های رزمی*

(مانمی خواهیم ارتش عراق تنها از مرزهای عراق دفاع کند، بلکه می‌خواهیم ارتش عراق سپر امت عرب و شمشیر از نیام برکشیده علیه دشمنان باشد.)

صدام حسین

ملاحظه: مدرس محتوای این عبارت را در ده دقیقه از درس شرح دهد.

مراجع: الف - دروس دانشکده ستاد. ب - جزوه گروهان پیاده در نبرد شماره (۱۴۲)

ج. جزوه عملیات زمینی، بخش دوم: بسیج لشکر نبرد.

کلیات

۱. پیروزی در جنگ به پرداختن به اقدامات تعرض اساسی نیازمند است با این وجود برای این اهداف دفاع ضروری می‌گردد: تضعیف دشمن که از لحاظ نفرات بیشتر است، به دست آوردن فرصت برای آمادگی نیروها و امنیت، به دست آوردن فرصت حمله یا از سرگیری آن، متوقف ساختن دشمن با واحدهای کم در یک منطقه و اقدام به حمله با قدرت برتر در منطقه‌ای دیگر، گاهی نیز به سبب عوامل سیاسی دفاع ضروری می‌گردد.
۲. حرکات دفاعی ممکن است برای به تعویق انداختن یا نبردهای محدود در مناطق دفاعی اصلی در اعماق مختلف صورت گیرد یا به صورت عقب‌نشینی برای جداسازی نیروهای درگیر باشد تا در منطقه‌ای دیگر تحت شرایط سازگارتر بجنگند.

اطلاعات

- داشتن اطلاعات دقیق از عوامل ضروری موفقیت در بسیج دفاعی به شمار می‌رود و طرح فرمانده به حد زیاد بر ارزیابی دقیق تهدیدهای هوایی، هسته‌ای، شیمیایی و عوارض زمین تکیه دارد.

- قبل از آغاز حمله دشمن، مقاصد وی به طور کامل مشخص نمی‌شود، اما با پیشرفت تحرکات، مقاصد او

روشن تر می‌گردد. لذا ارسال سریع اطلاعات نبرد، در زمانی که یگان‌های خط مقدم تحت فشار حمله باشند و خطوط ارتباطی تحت فشار شدید باشند و مراکز و پایگاه در معرض بمباران دشمن قرار بگیرد، امر ضروری می‌گردد. برای مثال هشدار زود هنگام نسبت به استفاده دشمن از ابزار شیمیایی در این مواقع بسیار پراهمیت است، هر چند که رساندن چنین هشدار به سبب محدودیت‌ها امری پیچیده است، فرمانده با در اختیار داشتن تصویر روشنی از پیشروی حمله دشمن خواهد توانست تدابیر خود را در زمان مناسب اتخاذ کند.

زمین

استفاده درست از عوارض زمین و موانع طبیعی یک چارچوب کلی است که باید دفاع بر آن متکی باشد. زمین مشرف به دیده‌بانی کمک می‌کند و نیازهای رادارهای مراقبت و راههای ارتباطی را تأمین می‌نماید. این موانع در بازداشتن دشمن و جلوگیری از پیشروی آن اهمیت زیادی دارد و دادن پوشش آتش برای حفظ آن، ارزش آن را دوچندان می‌کند. چنانچه واحدهای مکلف به حفظ یک قطعه از زمین مسلط، به خوبی سنگر نگیرند، در برابر دشمن مجهز به تجهیزات مدرن و آتش برتر او ضعیف خواهند شد و این واحدها نخواهند توانست خود را در برابر حمله شیمیایی حفظ کنند و در برابر آتش سنگین، شامل بمباران هوایی و شیمیایی و بمباران‌های معمولی، فرصت پایداری کمی خواهند داشت و خطر دور زدن و محاصره این مواضع دفاعی ثابت و امکان بمباران شیمیایی آن افزایش خواهد یافت. باید در صورت مساعد بودن شرایط از قابلیت حرکت در عمق مواضع دفاعی استفاده کامل نمود.

هنگامی که واحدهای ما قابلیت حرکت کمتری نسبت به دشمن داشته باشند، که در هنگام اقدامات محدود و کوچک اتفاق می‌افتد، قدرت مانور ما کاهش خواهد یافت و در این صورت نقش زمین در چارچوب کلی دفاع از اهمیت برخوردار خواهد شد.

در بررسی زمین باید عوامل زیر را در نظر گرفت:
الف) عوارض مهم زمین؛

* این سند و سند بعدی توسط آقای دکتر پورآرین از مجموعه اسناد ارتش عراق ترجمه شده است.

ب) دیده بانی و میدان های تیراندازی؛

ج) پوشش و اختفا؛

د) موانع؛ و

ها) راه های نزدیک شدن دشمن

میدان های تیراندازی خوب باشد، سلاح های دوربرد ضدزره و توپ های تانک می توانند در عین حفظ جبهه های وسیع، به طور مستمر پشتیبانی متقابل را از جبهه دریافت کنند.

اگر دید و میدان های تیراندازی محدود باشد، پشتیبانی متقابل روی حفظ جبهه ای محدودتر یا فراهم ساختن پشتیبانی متقابل در ضمن لشکر نبرد / گردان، یا حتی در ضمن اماکن دفاعی گروه های رزمی / دسته ها، تکیه خواهد کرد و در صورت نپذیرفتن تاکتیک حفظ جبهه محدودتر، شکاف های مابین خود را رها خواهد ساخت.

پشتیبانی متقابل در شب، تحت تأثیر میزان تجهیزات رزم شبانه و موانع قرار خواهد گرفت؛ آیا زمین اجازه خواهد داد تا از آن به نحو کامل استفاده کرد و دشمن برای رزم شبانه چه تجهیزاتی را در اختیار دارد؟ از آنجا که اتخاذ مواضع متفاوت برخی برای شب و بعضی برای روز عملی نیست لذا فرمانده باید نیازهای نبرد شبانه را نیز در نظر داشته باشد.

میزان پشتیبانی متقابل که در ضمن لشکرهای نبرد / گردان ها و فیما بین خود می توانند دریافت کنند، متفاوت خواهد بود و در شکل ایده آل آن، باید جبهه ای که لشکر به طور مستقیم در اختیار می گیرد به توانایی اش بر فراهم ساختن پشتیبانی متقابل فیما بین گردان ها، بستگی داشته باشد، بنابراین باید جبهه لشکر بین ۳ الی ۱۰ کیلومتر محدود شود (در مورد لشکر پیاده بین ۲ الی ۵ کیلومتر).

با این وجود، لشکر ممکن است در عمل به در اختیار گرفتن مناطق وسیع تر مأمور شود. علاوه بر این لشکرها، در صورت احتمال وجود تهدید هسته ای نباید برای اشغال منطقه ای کوچک تر از ۴ کیلومتر مربع تجمع کنند یا به فاصله ۲ کیلومتر از گردان دیگر قرار بگیرد.

دفاع به سوی تمام جبهه ها

اگر موضع دفاعی تصمیم بگیرد از یک منطقه با حمله به طور اساسی مقابله کند باید بتواند از حملاتی که از جهات دیگر صورت گیرد، جلوگیری نماید. به وسیله

عمق

باید برای هر تشکیلات دفاعی که هدفش شکست دادن حمله دشمن باشد، عمق فراهم گردد. هنگامی که قدرت آتش دشمن زیاد باشد و بتواند در بیرون جاده ها بخوبی فعالیت کند، و از قابلیت مانور بالایی به خصوص در شب برخوردار باشد، باید عمق موضع بیشتر باشد تا امکان کنترل جبهه وسیع تری فراهم گردد. از رخنه دشمن تا یک حدی گریزی نیست اما باید آن را به وسیله مواضع موجود در عمق محدود ساخت تا دشمن نتواند تشکیلات دفاعی را به شکل خطرناک درهم شکنند. قابلیت مانور نیروهای زرهی می تواند هرگونه عملیات رخنه را متوقف و محدود سازد و به وسیله نیروهای زرهی می توان آسان تر از نیروهای غیرزرهی به پاتک اقدام کرد.

عمق، به دفاع توانایی بیشتری می دهد، زیرا دشمن را وادار می سازد که بدون اقدام به شناسایی دقیق، عملیات خود را طراحی کند و او را وادار نماید برای تشدید حمله خود، نیروهای احتیاط را بی موقع درگیر سازد.

می توان به وسیله آزاد شدن نیروهای پوشیده مقابل، عمق بیشتری برای منطقه اصلی دفاعی به دست آورد.

پشتیبانی متقابل

- پشتیبانی متقابل بین یگان ها به وسیله آتش یا حرکت یا هر دو فراهم می شود و به صورت هماهنگ شده در ضمن طرح همه جانبه دفاع قرار می گیرد. پشتیبانی متقابل، توانایی هر موضع دفاعی را افزایش می دهد. پشتیبانی متقابل هنگامی تحقق می یابد که شکاف های موجود بین مناطق و مواضع دفاع به وسیله آتش پوشش داده شود و دشمن نتواند در هنگام حمله به هر منطقه از آتش مستقیم منطقه دیگر در امان بماند. اگر دیده بانی و

هماهنگ شود، که این امر به راهپایی برای عبور و مرور نیاز دارد. این طرح همچنین باید به کارگیری سلاح های شیمیایی را دربر بگیرد. که جزئیات آن در دفتر ۹ بیان خواهد شد.

اگر دشمن تعداد زیادی زره پوش در اختیار داشته باشد در این صورت هدف باید کوبیدن زود هنگام و شدید این زره پوش ها با سلاح های آتش مستقیم باشد یعنی به وسیله حمله هوایی تعرضی و آتش توپخانه باید دشمن در حال پیشروی را به مناطقی کشاند که هواپیماها و تانک ها و هلی کوپترها مسلح و سلاح های ضد زره بتوانند آن را نابود کنند.

موانع طبیعی و میدان های مین دارای پوشش آتش به جدا کردن تانک های دشمن از پیاده او نیز کمک می نمایند.

اختفا و حمایت

می توان به وسیله ایجاد جان پناه توسط افراد یا ماشین آلات یا تجهیزات حفاری، حمایت را تقویت کرد. ماشین ها و تجهیزات حفاری به طور مستمر پیشرفت می کنند و بهبود می یابند.

حمله کننده همواره برای چیره شدن بر مواضع دفاعی و مخفیگاه ها و پایگاهها و تجهیزات احتیاطی تلاش می کند که بازداشتن وی به دفاع کننده برمی گردد، او باید مهاجم را تشویق کند که مطابق میل خودش عمل کند و عملیات فریب گاهی نتایج بهتری نسبت به اختفا به دست می دهد، لذا فریب عامل مهمی را در عملیات دفاع تشکیل می دهد.

فرمانده یگان روش فریب را تعیین می کند و به حد زیاد بر زمان قبل از آغاز حمله دشمن تکیه خواهد کرد.

عملیات تعرضی

دفاع فعال و تعرضی ممکن است ابتکار عمل را از دست دشمن خارج کند و روحیه اش را پایین بیاورد، بنابراین فرماندهان باید در دفاع، روحیه تعرض را در بین یگان های خود گسترش دهند و به اقدامات تعرضی مانند اعزام گشتی ها و گروه های نفوذ به مناطق پشت جبهه دشمن و به حملات متقابل دست بزنند.

تعیین مواضع اصلی و مواضع جایگزین، دفاع از تمام جبهه ها تحقق می یابد.

هماهنگ کردن طرح موانع

موانع به کاهش شدت حمله دشمن کمک می کند و برای مدافع فرصت دیگری را در زمانی که تحرک دشمن محدود باشد، فراهم می سازد. همچنین به کشیده شدن دشمن به سوی قتلگاه معین کمک می کند و غالباً نیروی پیاده دشمن را به جدا شدن از زره پوش ها و ادار می سازد.

- موانع طبیعی از موانع مصنوعی بهتر است زیرا هزینه اش از لحاظ نیروی انسانی و تجهیزات و زمان کمتر است. با این وجود، تقریباً در تمام موانع طبیعی شکاف هایی وجود دارد که باید آنها را با وسایل مصنوعی پر کرد.

تأثیر موانع به حد زیاد به میزان هماهنگی در آماده کردن و حمایت آن، در تمام مدت زمانی که دشمن برای کسب اطلاعات دقیق درباره آن صرف می نماید، بستگی خواهد داشت. تمام یگان های رزمی مختلف در ایجاد این موانع و نگهداری آنها و دادن پوشش آتش شرکت می کنند.

طرح های پوشش آتش، در تمام سطوح وضع و هماهنگ می شوند و این طرح ها باید برای یگان های مقدم در منطقه دفاعی اصلی، پشتیبانی آتش مستمری را تأمین کنند. همچنین باید برای تسلط بر شکاف ها و پوشاندن موانع، طرح پوشش آتش وضع شود.

طرح مراقبت از موانع به طور مستحکم هماهنگ می شود و در ضمن طرح همه جانبه دفاع قرار می گیرد، که در دفتر ۵ مفصل تر بحث خواهد شد.

هماهنگ ساختن پشتیبانی آتش

دفاع، امکان وارد ساختن تلفات را به دشمن فراهم می کند و آن هنگامی است که دشمن در نهایت ضعف باشد یعنی در هنگام تجمع برای حمله یا عبور از موانع یا هنگام پیشروی برای انجام حمله در منطقه باز باید از تمام سلاح های مؤثر از جمله پشتیبانی هوایی نزدیک استفاده کرد و باید در ضمن، یک طرح آتش مشترک

نیروهای احتیاط

فرمانده یگان در دفاع، به وجود نیروهای احتیاط برای مقابله با حالت های احتمالی و پیش بینی نشده نیاز دارد. همانا توزیع صحیح امکانات بین واحدهای خط مقدم و نیروهای احتیاط و تعیین زمان درگیر کردن نیروهای احتیاط از دشوارترین تصمیماتی است که فرمانده یگان باید اتخاذ کند. وظایف اصلی نیروهای احتیاط تیپ در عملیات دفاع عبارتند از:

الف) تقویت نیروهای نبرد /گروهان های خط مقدم. ب) مقابله با رخنه هایی که از قدرت نیروهای خط مقدم خارج است یا طرح دفاعی فرمانده را به طور کلی در معرض تهدید قرار دهد.

ج) بازپس گیری زمین هایی که برای ادامه دفاع از منطقه تیپ، یا انجام اقدامات تعرضی بعدی ضروری هستند.

د) بازسازی چارچوب دفاع از جمله تجهیزات مراقبت.

ها) دست زدن به حمله متقابل هنگامی که دشمن توان خود را از دست بدهد و به دفاع کننده امکان دهد که به عملیات تعرضی دست بزند.

در صورت نبودن نیروهای احتیاط، نیروهای دفاعی توان مانور و توازن خود را از دست می دهند؛ بنابراین در صورت درگیر کردن نیروهای احتیاط در نبرد باید نیروهای احتیاط جدیدی را آماده کرد. نیروهای احتیاط باید نسبت متوازی از تمام انواع نیروهای رزمنده را دربرداشته باشد و با قابلیت حرکت دشمن تناسب داشته باشند. نفربرهای زرهی در تحرکات، قابلیت حرکت پیاده نظام و سرعت آنها را فراهم خواهد ساخت. میزان قابلیت حرکت عناصر پیاده نظام ملحق به نیروهای احتیاط در گردان های دیگر متفاوت می باشد: بعضی پیاده و بعضی به وسیله تانک ها و بعضی به وسیله هلی کوپترهای پشتیبانی حمل می شوند. حجم نیروهای احتیاط به طرح نبرد بستگی دارد. ممکن است حالت هایی پیش بیاید که در آنها نصف نیروهای احتیاط در اختیار یگان قرار بگیرد اما معمولاً این امر عملی نیست. در هنگام تصمیم به درگیر ساختن نیروهای احتیاط باید عوامل زیر را در

نظر گرفت:

الف) مهاجم در نزدیک زمان اقدام به حمله یا زمان رسیدن به هدف ضعیف تر می باشد که در این هنگام یک ضد حمله سریع مکانیزه می تواند نتایج زیادی را به همراه داشته باشد.

ب) نیروهای احتیاط باید در آخرین لحظه ممکن در محل مقاومت نفوذ دشمن درگیر شوند که بدین ترتیب از آتش مقدماتی دشمن رهایی خواهند یافت و برای انجام این امر به خصوص در شب باید به شناسایی پیردازند و مواضع و راه های جایگزین را آماده سازند. ج) طبیعت زمین و قدرت دشمن فایده اقدام به پاتک یا باقی ماندن در داخل موضع را تعیین می کنند. چنانچه زمین مستحکم شده برای ادامه دفاع از منطقه حیاتی نباشد و هدف وارد ساختن تلفات بر دشمن از راه جنگ فرسایشی باشد در این صورت بهتر می توان نیروهای احتیاط را به کار گرفت و دشمن را می توان با گرفتن موضعی که در عمق قرار دارند مشغول کرد و به تدریج او را به دام کشید و متوقف ساخت.

د) پاتک های فوری غالباً به علت سرعت عمل و قدرت برخوردار موفق هستند اما قبل از دست زدن به حمله حساب شده باید دشمن را محدود کرد چون به اطلاعات دقیق تر با جزئیات بیشتر نیاز هست.

ها) شاید بدون به کارگیری نیروهای احتیاط، بتوان دشمن را به وسیله آتش سنگین از جلو و دو طرف و پشت نابود کرد یا وادار به عقب نشینی نمود.

- اغلب، وظایف احتمالی نیروهای احتیاط متناقض می شود. لذا باید از قبل مواضع آنها را مشخص کرد و به این مسئله پرداخته شود.

امور اداری (تدارکات)

امور تدارکاتی در آماده کردن طرح های نبرد دفاعی نقش مهمی را ایفا می کنند و طرح نبرد باید فرصت کافی برای قرار دادن آذوقه و به خصوص مهمات در جاهای صحیح خودش بدهد و واحدهای تدارکاتی بتوانند در تأمین بهترین امکانات پشتیبانی در مناطق راحت باشند. باید امکان امور پزشکی و تعمیرات و نجات و آزادی عمل آنها در طرح نبرد مشخص باشد.

■ سند ۳: دفاع متحرک

وجود داشته باشد؛

ها) زمین موانع کمی داشته باشد و برای دفاع موضعی، مناسب نباشد. یعنی ادامه اشغال زمین مهم، خطرناک باشد و امکان محاصره آن آسان باشد. لذا باید زمینه زیادی برای انتخاب مواضع جایگزین در عمق وجود داشته باشد.

(و) فرصت آماده کردن دفاع موضعی وجود نداشته باشد.

دفاع متحرک در منطقه دفاعی اصلی در مورد نیروهای مکانیزه امری عادی به شمار می آید. این نوع دفاع از دفاع موضعی پیچیده تر است. احتمالاً تسلط در آن دشوارتر می باشد و علاوه بر نیاز داشتن به قابلیت تحرک زیاد، به سطح آموزش بالاتری نیز نیاز دارد.

رابطه بین دفاع موضعی و دفاع متحرک

دفاع موضعی و دفاع متحرک دو گزینه ای هستند که برای دفاع در اختیار فرمانده می باشند، اما باید روشن باشد که در دفاع موضعی نیز قابلیت حرکت وجود دارد؛ مانند حرکت نیروهای احتیاط. در دفاع متحرک نیز عناصری مأمور می شوند تا زمین را حفظ کنند مانند (نیروهای حصر).

با بررسی عوامل اصلی زیر رابطه بین دو مفهوم دفاع موضعی و دفاع متحرک و شرایط آنها روشن می شود:

تعریف: دفاع متحرک عبارت است از دفاع از منطقه ای انتخاب شده و دارای عمق مناسب، که در خلال آن مهار دشمن به وسیله آتش و مانور صورت بگیرد. بنابراین تعریف، دشمن ابتدا باید مهار و محاصره شود و سپس نابود گردد و بدین ترتیب می توان مجدداً بر منطقه تسلط یافت. شرایطی که می توان در آن دفاع متحرک را اجرا کرد با شرایط دفاع موضعی متفاوت است. دفاع متحرک صرفاً به سبب داشتن توان حرکت بسیار بالا اتخاذ نمی شود، بلکه مخصوص مناطقی است که دفاع موضعی به طور کلی در آن مناطق مطلوب نباشد.

دلایلی که فرماندهان را به اتخاذ روش دفاع متحرک می کشاند به این شرح است:

(الف) وجود تهدید هسته ای که مستلزم پخش پیشگیرانه نیروهاست؛

(ب) جبهه ها به حدی گسترده باشد که اجازه دفاع موضعی را ندهد؛

(ج) واحدهای ما قابلیت تحرک بالایی را دارند و با تجهیزات زرهی که در اختیار دارند می توانند پاتکی را تدارک ببینند؛

(د) دو موضع زمینی و هوایی، اجازه تحرک را بدهند و برای انتخاب مواضع جایگزین در عمق، امکان کافی

عامل سلاح هسته ای	دفاع موضعی وجود ندارد	دفاع متحرک تهدید وجود دارد
زمین	- زمین نسبتاً کوچک و جبهه اجازه پشتیبانی متقابل بین واحدهای نبرد را می دهد. - زمین استراتژیک حیاتی، موجود است و رخنه دشمن قابل قبول نیست. - موانع طبیعی خوب است یا زمین مناسبی برای ایجاد موانع مصنوعی مناسب برای حمایت و اختفا وجود دارد.	- جبهه بسیار وسیع است امکان تأمین پشتیبانی متقابل و دفاع موضعی وجود ندارد. - زمین حیاتی وجود ندارد و رخنه دشمن قابل پذیرش است. - به موانع فاصل نیازی نیست و عمق کافی برای انتخاب قتلگاه های جایگزین و مواضع در عمق وجود دارد.
قابلیت حرکت	- کمتر از قابلیت حرکت دشمن	- نیروها از قابلیت حرکت بالایی برخوردارند. - امکان حرکت در روز و شب وجود دارد.

چارچوب دفاع متحرک

مستمر از تمام منطقه را وضع کرد، و مدافع باید ابتکار عمل را در داخل منطقه خودش در اختیار داشته باشد که برای این امر به عکس العمل سریع نیروهای سیارش در مقابل پیشروی دشمن نیازمند است. همچنین داشتن اطلاعات دقیق و سریع از نبرد، برای دفاع متحرک خیلی اهمیت دارد. فرمانده باید زمام امور را در منطقه خودش در دست داشته باشد.

ب) محاصره: باید پیشروی های دشمن را بخش بخش کرد تا بتوان به آسانی با آن مقابله نمود و برای انهدام آماده ساخت. در این حالت، یا باید خطوط ارتباط دشمن را به طور کلی قطع کرد یا برای مدت لازم آن را محاصره نمود تا یگان های دیگر خودی به انهدامش پردازند. در این راستا می توان به اقداماتی دست زد تا دشمن را به ورود به قتلگاه وادار کرد و در آنجا او را محاصره و نابود ساخت.

ج) انهدام: پس از اقدام مدافع به محاصره دشمن، باید او را به وسیله نیروهای دیگری که برای این منظور در نظر گرفته شدند، منهدم کرد. باید برای این نیروها یک برتری مجهز کاملاً منهدم کننده را تحقق بخشید، که این کار معمولاً با ترکیبی از قدرت عددی، قدرت آتش و غافلگیری در زمان و مکان صورت می گیرد.

روشن است که مفهوم دفاع متحرک به طور کامل با

اصطلاح "دفاع متحرک" را بر مجموعه زیادی از حرکات از جمله تمام حرکات متعلق به دفاع از منطقه، می توان اطلاق کرد. دفاع متحرک قابلیت حرکت بیشتری از دفاع موضعی ارائه می دهد. قابلیت حرکت را می توان به وسیله حمل و نقل هوایی یا ماشین آلات یا وسایل خاصی مانند کشتی و قایق و تله کابین و غیره فراهم کرد. بنابراین دفاع متحرک حرکات مختلفی را در بر می گیرد مانند: اندیشه هایی که (فون مانشتاین) در سال ۱۹۴۳م در روسیه به اجرا درآورد، و حرکات هلی کوپترها در (بوریتو) و روشی که ارتش (راین) بریتانیا در نبرد دفاع اصلی در پیش گرفته بود. برای تمام انواع دفاع متحرک، عوامل مشترکی وجود دارد.

این درس، مفهوم و اصول دفاع متحرک را تحت دو عنوان زیر بیان می کند:

الف) دفاع متحرک مکانیزه (به وسیله ماشین آلات)؛ و
ب) انواع دیگر دفاع متحرک.

روش اساسی دفاع متحرک

انواع دفاع متحرک، مبانی مشترکی دارند که نحوه انجام این نبرد را می توان تحت سه عنوان بررسی کرد:
الف) مراقبت: باید طرح های لازم برای تأمین مراقبت

اداره نبرد دفاع متحرک

عملیات دفاع متحرک را تحت عناوین زیر می توان شرح داد:

(الف) یگان های پوشش دهنده، رجوع به درس (دفتر - ۲)؛

(ب) مراقبت. رجوع به درس (دفتر - ۵)؛

(ج) برخورد و محاصره (همراه با بهره برداری از موانع)؛ و

(د) انهدام (ضدحمله ویرانگر).

- در دفاع موضعی، فرمانده ابتدا زمین حیاتی را

مشخص می کند، سپس طرح آتش و موانع را پیرامون آن

وضع می کند، اما در دفاع

متحرک ابتدا موانع و

قتلگاه ها را تعیین

می کند سپس طرح باز

خودش را اجرا می کند.

- هدف فرمانده در

دفاع متحرک، مهار

دشمن در یک منطقه

انتخاب شده است، در

این صورت نبرد دو

شکل خواهد داشت:

شکل اول برخورد با

دشمن و محاصره او از

سوی یگان های مقدم

نبرد. شکل دوم، اقدام به حمله متقابل حساب شده و

انهدام آن است. بدین ترتیب هدف انهدام دشمن به

فرمانده امکان خواهد داد که سلطه اش را بر منطقه

باز یابد. برای دستیابی به این هدف باید نیروی زرهی

بخش اعظم پاتک او را تشکیل دهند.

- با نیروهایی کمتر از یک تیپ نمی توان دفاع

متحرک را اداره کرد، زیرا با نیروی کم نمی توان هدف

انهدام دشمن را تحقق بخشید.

- فرمانده، چارچوب دفاع را روی زمین مناسب

برای دفاع وضع می کند و تجهیزات مراقبت را بکار

می اندازد. برای ادامه دفاع متحرک مراقبت فعال

ضروری است زیرا در صورت نبود اطلاعات کافی

انهدام دشمن در منطقه حرکات ارتباط کامل دارد لذا برای اجرای آن، به تعدادی از این حرکات نابود کننده نیاز خواهد بود و واجب است فرمانده تصمیم بگیرد که ابتدا با کدامیک از حملات دشمن برخورد کند. سرانجام از توان دشمن کاسته خواهد شد به نحوی که قدرت ماندن در منطقه را نخواهد داشت؛ در این حالت، مدافع خواهد توانست بر منطقه ای که به طور موقت خالی شده، مجدداً مسلط شود.

دفاع متحرک مکانیزه (با واحدهای مکانیزه)

طرح ریزی نبرد: در منطقه ای که طرح دفاع متحرک در

آن وضع شود، فرمانده برای تحقق هدف خود باید به

اقدامات زیر بپردازد:

(الف) منطقه انتخاب شده برای دفاع متحرک دارای عمق باشد.

(ب) قتلگاه های مناسب انتخاب شود تا بتوان در آنها دشمن را به دام انداخت سپس با پاتک حساب شده، آن را نابود کرد.

(ج) حداکثر استفاده از موانع طبیعی و مصنوعی برای محاصره دشمن و وادار کردن آن برای رفتن به سمت قتلگاه های انتخاب شده و سپس متوقف ساختن و انهدام آن. باید از تضعیف قابلیت حرکت نیروهای مان جلوگیری شود تا ابتکار عمل نبرد از دست مان خارج نشود.

(د) اختصاص دادن نیرویی برای نابود ساختن دشمن به وسیله ضدحمله. برای تحقق برتری نابود کننده بر دشمن، معمولاً به وسیله زرهی ها و توپخانه، باید نیروها را بسیج کرد. می توان از سلاح های هسته ای مجهز به عنوان یک قدرت نابودکننده اصلی استفاده نمود، اما برای نابودی نیروهای دشمن که در تماس نزدیک با نیروهای ما هستند باید نیروهای کلاسیک را فراهم کرد.

(ه) برای تسلط بر نبرد و واداشتن دشمن به اتخاذ مواضعی که نابودیش را امکان پذیر می سازد یا واداشتن او به عقب نشینی خارج از منطقه، باید به وسیله یک اقدام تعرضی، ابتکار عمل را حفظ کرد.

دفاع متحرک،
عبارت است از دفاع
از منطقه ای انتخاب شده و
دارای عمق مناسب که در
خلال آن مهار دشمن به
وسیله آتش و مانور
صورت بگیرد

حلقه مهمی در طرح نبرد به شمار می آیند. فرمانده همچنین باید عقب نشینی را به دقت هماهنگ کند و برای مقابله با هرگونه پیشامدی در منطقه محاصره، لازم است نیروهای احتیاط محلی را مجهز نماید.

نحوه مقابله با اقدام دشمن برای شکستن محاصره

حالت ایده آل در اداره نبرد دفاع متحرک، محاصره دشمن و سپس اقدام به وارد کردن نیروهای مهاجم آماده در قتلگاه انتخاب شده جهت نابود کردنش می باشد، اما فرمانده باید بداند در صورت شکستن شدن محاصره از سوی دشمن، در هر مرحله ای به چه اقدامی دست بزند. لذا باید نیروهای محاصره کننده دشمن پیوسته تأثیر فعالی داشته باشند. راه کارهایی که در این حالت در برابر فرمانده وجود دارد عبارتند از:

الف) مأمور کردن نیروهای محاصره کننده و بقیه نیروها برای مقابله با دشمن و گرفتن دو گوشه شکاف و سپس تلاش برای بستن محل رخنه در پشت نیروهای مقدم دشمن. نیروهای موجود در عمق باید در همان زمان به متوقف ساختن این حمله اقدام کنند. بدین ترتیب می توان نقشه دشمن را به تأخیر انداخت و آن را تحت فشار قرار داده، متحمل تلفات نمود.

ب) عقب نشینی نیروهای محاصره کننده به موضعی در عمق، تا فرصت کوبیدن دشمن با نیروهای آماده برای حمله متقابل فراهم شود.

ج) عقب نشینی به سوی منطقه قتلگاه دیگری در عمق، در صورتی که برای آن طراحی شده باشد.

حمله متقابل تدارک دیده شده برای انهدام

پس از اقدام نیروی دفاع کننده برای محاصره دشمن، باید او را به وسیله نیروهای دیگری که برای این کار اختصاص داده شده اند، منهدم کرد. این نیروها باید از لحاظ تدارکات محلی برتر باشند و این برتری معمولاً به وسیله قدرت، تعدد نفرات، قدرت آتش و غافلگیری در مکان و زمان تحقق می یابد. بدین ترتیب انهدام دشمن در منطقه قتلگاه به وسیله نیروی حمله متقابل تدارک دیده شده صورت می گیرد، که این نیرو با حملات متقابل محلی کاملاً فرق دارد، زیرا در دفاع متحرک،

فرمانده ابتکار عمل را از دست می دهد. هدف یگان های مقدم از برخورد با دشمن و محاصره اش کشاندن او به قتلگاه است یا دشمن را به منطقه ای بکشاند که در مقابل حمله متقابل، در آنجا ناتوان باشد.

یگان های نبرد می توانند به وسیله مأمور کردن گروه های رزمی به سرگرم کردن دشمن در یک سری مواضع شناسایی شده و از قبل آماده شده، این کار را انجام دهند، که با حملات متقابل فوری همراه تا دشمن را وادار کند به سمت مناطق دلخواه برود و تلفات سختی بر او وارد نماید. بنابراین فرمانده یگان های نبرد، که این مأموریت را باید انجام دهد، باید به این موارد توجه کند: الف) طرح فرمانده کل را برای کشاندن دشمن به قتلگاه ها و نابود کردن او با یک حمله متقابل حساب شده، بداند.

ب) در مراقبت لازم برای اجرای طرح کلی و عملیات خاص خودش مشارکت کند.

ج) وظایف و مواضع نبرد و مخفیگاه های گروه های رزمی و مناطق مأموریت این نیروها که وظیفه برخورد و محاصره را انجام خواهند داد، تعیین کند.

د) نیروهای احتیاط که حمله متقابل فوری و وظایف برخورد و محاصره را انجام خواهند داد، مشخص شود. ه) اموانع را برای جلوگیری از حرکت دشمن، بهبود بخشد، بدون آنکه این کار بر توانایی حرکت نیروهایش یا نیروهای ما اثر بگذارد.

منطقه مأموریت تیپ باید به عرض (۸-۱۲) کیلومتر و تا عمق ۲۰ کیلومتر باشد و در این چارچوب، مناطق یگان های مقدم نبرد مأمور محاصره دشمن باید به عرض (۴-۶) کیلومتر و تا عمق (۸-۱۰) کیلومتر تعیین شود. فرماندهان یگان های مقدم در نحوه انجام نبردهایشان و انتخاب مواضع جایگزین اطراف قتلگاه و در عمق آزاد با اشراف بر اداره نبرد هستند. لذا مخفی گاه ها در اینجا برای اختفای نیروهای مدافع تا فراخوانی شان برای اشغال مواضع نبرد به کار گرفته می شود.

مواضع در عمق معمولاً باید شناسایی شده و آماده، اما خالی باشد. به هر حال مواضع برخورد و محاصره،

بهتر است نیروها مجدداً سازماندهی شوند.
 - باید قبل از حمله، حمایت نیروی حمله متقابل تدارک دیده از حمله هوایی دشمن تأمین گردد.
 - برای انهدام دشمن باید قدرت آتش شدید و کوبنده‌ای فراهم شود و این کار به توانایی در تجمع سریع زرهی‌ها برای حمله و تسلط بر توپخانه در عالی‌ترین سطح ممکن نیاز دارد.
 فرمانده در طرح تعیین وظایف نیروی حمله متقابل تدارک دیده شده، خودش باید موارد زیر را مدنظر قرار دهد:

الف) لزوم انجام حمله با تمام قدرت ممکن با استفاده از زرهی‌ها و توپخانه در بالاترین حد ممکن.
 برای انهدام دشمن باید او را محاصره و از قدرت آتش در نبردهای بسیار مؤثر استفاده کرد، زیرا حمله رودررو به مواضع دشمن هرچند که به انهدام کامل دشمن منجر می‌شود اما تلفاتی را به بار خواهد آورد.
 ب) حمله باید دشمن را غافلگیر کند، لذا گاهی ممکن است هم‌زمان از دو طرف حمله صورت گیرد.

دفاع متحرک صرفاً به سبب داشتن توان حرکت بسیار بالا اتخاذ نمی‌شود، بلکه مخصوص مناطقی است که دفاع موضعی به طور کلی در آن مناطق مطلوب نباشد

ج) برای جلوگیری از فرار عناصر دشمن از محاصره، غالباً گروه‌های ره‌زن عقب‌نشینی تعیین می‌شود و می‌توان بخشی از نیروهای خط مقدم را به این کار مأمور کرد.
 د) ممکن است لازم شود یک نیروی ضربتی برای زمین‌گیر کردن دشمن و تغییر اهداف، در طرح وارد شود.
 ه) از آنچه گذشت روشن می‌شود که نیروی عملیاتی یا باید عملیات محاصره یا حمله متقابل تدارک دیده شده را انجام دهد و عملیات تسلط در سطح یک لشکر یا گاهی یک گروهان صورت گیرد.
 بعضی از نیروهای عملیات می‌توانند وظیفه محاصره را انجام دهند و وظیفه حمله متقابل تدارک

حمله متقابل محلی از سوی نیروهای محاصره کننده برای بازپس‌گیری موضع یا پشتیبانی از نیروهای اقدام کننده به محاصره، صورت می‌گیرد؛ اما حمله متقابل تدارک دیده شده از سوی یک نیروی قوی تقویت گردیده به وسیله زرهی و توپخانه که برای انهدام دشمن محاصره شده در قتلگاه، طراحی شده اجرا می‌گردد.
 حمله متقابل تدارک دیده شده اگر با کمتر از یک تیپ رزمی صورت گیرد برنامه تحقق انهدام مورد نظر بسیار ضعیف خواهد بود، لذا برای دفاع متحرک با کمتر از سطح یک تیپ نمی‌توان برنامه ریزی کرد.

قواعد کلی برای حمله متقابل

حمله متقابل تدارک دیده شده در مواقع زیر صورت می‌گیرد:
 الف) هنگامی که دشمن تعادل خود را از دست بدهد.
 ب) کلید موفقیت چنین عملیاتی در زمان انجام حمله و سرعت آن نهفته است که بر اساس اطلاعات دقیق جدید از سوی عناصر مراقبت و نیروهای محاصره کننده صورت می‌گیرد که این امر به همکاری نیروها و وجود سیستم ارتباطات زمینی خوب نیازمند است.
 ج) این حمله نباید دیر انجام شود به نحوی که دشمن فرصت سازماندهی مجدد و بازسازی نیروهایش را پیدا کند، در عین حال حمله نباید زود هنگام انجام شود. زیرا چه بسا دشمن هدف نامناسبی باشد. فرمانده باید کنترل نقل و انتقال نیروها را در اختیار داشته باشد و طرح‌ها را هماهنگ سازد.
 د) نیروی حمله متقابل تدارک دیده شده باید در عمق پشت نیروهای محاصره کننده مستقر شود، در جایی که بتواند به طرف جلو به سمت قتلگاه از بهترین راه‌ها استفاده کند و ممکن است قبل از انجام حمله در مخفیگاه‌هایی با مسافت‌های مناسب پراکنده شود، لذا لازم است روند نقل و انتقال و روند نبردی در سطحی بسیار عالی وجود داشته باشد.
 - هنگامی که حمله متقابل تدارک دیده شده با موفقیت صورت گیرد باید عملیات پاکسازی و تفتیش برای بازیابی تسلط کامل بر منطقه آغاز گردد، بنابراین

دید شده به نیروهای دیگری از منطقه دیگر واگذار شود. اما نیروهای عملیات نمی توانند هر دو مأموریت را از نیروهای خاص خود تأمین کنند.

نیروی احتیاط

برای مقابله با نفوذ دشمن و برای محاصره و نابود کردن عملیات هلی برد دشمن به وسیله هلی کوپترها و برای مقابله به حالت های پیش بینی نشده، به وجود نیروی احتیاط در تمام سطوح فرماندهی نیاز هست. غالباً اتفاق می افتد که فرمانده نیروهای کافی برای تدارک ضدحمله قوی و نیروی احتیاط جداگانه در اختیار ندارد، در چنین شرایطی فرمانده ناچار می شود برای مقابله با نفوذ خطرناک و پیش بینی نشده دشمن، عناصری را از نیروی حمله متقابل مأمور کند و تا زمان درگیری به عنوان نیروی احتیاط در نظر بگیرد، در این صورت باید به سرعت هرچه تمام نیروی احتیاط جدیدی تشکیل دهد.

**در دفاع متحرک،
حمله نباید دیر انجام شود
به نحوی که دشمن فرصت
سازماندهی مجدد و
بازسازی نیروهایش را
پیدا کند، در عین حال هم
نباید زود هنگام انجام شود**

تدارک دیده شد کاملاً مطمئن شد. (ب) طرح موانع تا داخل منطقه دفاعی ادامه یابد. شدت حمله دشمن به سبب این موانع که معمولاً تحت پوشش آتش مستقیم و غیرمستقیم هستند، کاهش خواهد یافت. موانعی، مانند میدان های مین دفاعی و منع کننده و میدان های مین موجود در عمق که به موازات محورهای احتمالی پیشروی دشمن قرار دارند، به انحراف محور پیشروی دشمن و محدود کردنش و جلوگیری از گسترش مناطق نفوذش کمک خواهد کرد.

مواضع جایگزین

گروه های رزمی تعدادی از مواضع جایگزین را در صحنه نبرد در اختیار خواهند داشت. فرمانده یگان نبرد آنها را بر طبق طرح نبرد خود مشخص می کند. در کنار آن به مواضع جایگزین برای نیروهای شناسایی و ارباب های توپ و قرارگاه تیپ و قرارگاه یگان نبرد که باید بارها تغییر مکان دهند، نیاز هست. مقدار عملیات حفاری که می توان در تمام مواضع دفاعی انجام داد به زمان و تجهیزات حفاری که در اختیار است، بستگی خواهد داشت.

طرح آتش

یک طرح آتش به دقت هماهنگ شده، تنها بر توپخانه تکیه نخواهد داشت؛ بلکه از حمایت هوایی تعرضی و هلی کوپترهای آتشبار و نیروی تانک و نیروی پیاده برخوردار می باشد که این کار به تضعیف حمله دشمن و انهدامش کمک خواهد کرد. برای تضمین دریافت بهترین سلاح ها باید در تمام سطوح فرماندهی هماهنگی صورت گیرد.

فرمانده یگان نبرد مسئول تمام طرح نبرد از جمله طرح آتش است، اما مشاور توپخانه او که معمولاً فرمانده ارباب پشتیبان مستقیم است، این وظایف را دارد: (الف) دادن مشورت فنی؛ (ب) هماهنگ کردن تمام انواع پشتیبانی آتش از جمله طرح آتش؛ و (ج) اجرای طرح آتش.

موانع

موانع می تواند حمله دشمن را تعیین کند و او را وادار سازد به داخل قتلگاهی که طبق نقشه برای او وضع شده، پیشروی نماید و همچنین نیروهای پیاده اش را از تانک های حمایت کننده جدا کند.

در هنگام آماده کردن موانع نکات زیر باید به اجرا گذاشته می شود:

الف) توان مهندسی مسلماً محدود خواهد بود، لذا باید از موانع طبیعی به طور کامل استفاده کرد و در صورت لزوم آنها را بهبود بخشید. در هنگام کاشتن میدان های مین باید آنها را به دقت هماهنگ ساخت و نسبت به عدم تأثیر آنها بر یگان هایمان بخصوص در حملات متقابل

حالت های دیگر دفاع متحرک

اگر به ماده ۱ (مواضعی که دفاع متحرک را ایجاب می کند)، نگاهی بیندازیم برای ما معلوم می شود که موارد بسیاری خارج از چارچوب جنگ مکانیزه وجود دارد که ممکن است نوعی از دفاع متحرک برای آنها مناسب باشد از جمله:

الف) تحرکات نیروهای هلی برد که در جناح ها یا در دفاع از تأسیسات مناطق پشت جبهه به کار گرفته می شوند؛

ب) تحرکات در مناطق بیابانی و جنگل های انبوه؛

ج) مراحل زود هنگام مقاومت، هنگامی که بعضی از نیروها باید در دفاع موضعی در بعضی فرودگاه ها و پایگاه ها مستقر شوند، که در این صورت نیروهای باقی مانده تنها بر اساس دفاع متحرک می توانند عمل کنند.

تنها نکته مسلم در این انواع دفاع متحرک این است که مواضع کاملاً متفاوت خواهد بود و سازمان دادن نیروها باید بر اساس عوامل محلی موجود، صورت گیرد. که این عوامل عبارتند از: دشمن، نوع تحرکات و شدت آنها، وضع زمین و آب و هوا، حجم نیروهای فراهم شده، و نوع قابلیت حرکتی که می توان به کار برد. روش های اساسی دفاع متحرک (ماده ۶) برای انواع دیگر دفاع متحرک همواره مناسب خواهند بود، اما نحوه به اجرا گذاشتن آنها مسلماً متفاوت خواهند بود و بیشترین فرق آنها با دفاع متحرک مکانیزه این است که می توان نیروهای ویژه ای را در نظر گرفت که وظیفه اداره منطقه تحرکات به عهده اش واگذار شود. در این صورت از آنها خواسته می شود که تمام نیروهای مراقبت و محاصره و انهدام را از خودش تأمین کند.

جمع بندی

دفاع متحرک، عملیاتی است که کنترل آن مشکل است، لذا موفقیت آن به موارد زیر بستگی دارد:

الف) قابلیت تحرک بسیار بالا؛

ب) آموزش در سطح بسیار بالا؛

ج) کنترل خوب و گاهی کنترل غیر متمرکز؛

د) فرماندهی خوب و دارای ذهن فعال؛ و

ه) خطوط مواصلاتی مناسب.

سند ۴: طرح مدیریت عملیات پدافندی

مقرر فرماندهی تیپ پیاده ۴۷

شماره ۱۴۴۱

تاریخ ۱۳۶۵/۱۹/۸/۸۷

به / دبیرخانه (قسمت توزیع)

موضوع: طرح مدیریت عملیات پدافندی شماره (۱) به پیوست، نسخه ای از طرح مدیریت عملیات پدافندی شماره (۱) ارسال می شود، امید است که طبق آن عمل و به ملاحظات زیر توجه شود:

در بایگانی ویژه، نگهداری شده و از دسترس افراد غیر مسئول جلوگیری شود.

موقع تعویض به حفاظت اطلاعات تحویل داده و در صورت نبودن آن به مقر تیپ عودت گردد.

سرهنگ دوم

جاسم سلیم حسین

فرمانده تیپ پیاده چهل و هفت

رونوشت: فرماندهی فق مش ۱۱ / رونوشتی از طرح

مدیریت عملیات پدافندی شماره (۱)

به کلی سرب

تیپ پیاده چهل و هفت

نقشه ها / نقشه حد لشکر (سپاه) سوم ۱۰۰/۰۰۰/۱

(۱) منابع

الف. دستور عملیاتی شماره (۴)

طرح مانور تیپ شماره (۳)

(۲) وضعیت

الف. دشمن؛

ب. نیروهای خودی؛

ج. یگان های الحاقی و جدا شده.

(۳) مأموریت

اجرای عملیات پدافندی در منطقه مسئول تیپ و لشکر برای جلوگیری از پیشروی دشمن و انهدام هر چه بیشتر یگان آن و بیرون راندن آن از مواضعی که امکان نفوذش را فراهم می کند.

۴) (نحوه) اجرا

الف. مشترک (کلی)

مدیریت عملیات پدافندی طبق مراحل زیر اجرا می شود:

- مرحله آمادگی؛

- مرحله شروع و ادامه تماس با استفاده از نیروهای پوششی و ایستگاه های استراق سمع؛

- مرحله جلوگیری از نفوذ دشمن و انجام عملیات پاتک.

ب. مرحله اجرا

انهدام تجمعات دشمن با استفاده از سلاح های سنگین زیاد، قبل از آن که دست به حمله بزنند. با این سلاح ها و تجهیزات برای وارد آوردن هرچه بیشتر تلفات به دشمن و به هم ریختن نیروهای آماده اش برای حمله، تمرکز برای شناسایی تجمعات دشمن باید با روش های زیر صورت گیرد:

- کمین ها، گشتی ها و ایستگاه های استراق سمع؛

- نیروهای پوششی و پاسدار رزمی؛

- دیدگاه های توپخانه؛

- دیدگاه های مقرهای یگان ها و سازمان ها؛

- یگان های جناحین؛

- شناسایی تکنیکی با دستگاه رازیت و رادار سامبلین و

تجهیزات فنی؛

- عکس های هوایی و شناسایی بصری با هواپیمای جنگی؛

- هواپیماهای جنگی؛ و

- اطلاعات رسیده از بازجوها.

ج. مرحله ی شروع و ادامه تماس با نیروهای پوششی و پایگاه های استراق سمع

۱. دنبال کردن و مراقبت و شناسایی هرچه سریع تر دشمن از سوی کمین ها و گشتی ها و استراق سمع و کسب اطلاعات از آنها؛

۲. اجرای طرح آتش با تمرکز بر خطوط نزدیک دشمن و تحمیل تلفات زیاد به آنها و ناکام گذاشتن حملات شان؛

۳. کمین ها و گشتی ها و پایگاه های استراق سمع، دشمن را آشفته کرده و با گشودن آتش، آنها را مجبور به شروع، تأخیر و تعیین معابر دقیق خود نموده و با تحمیل تلفات زیاد و گرفتن زمان، نیروهای احتیاطش را بدون شرکت در عملیات اصلی تحریک نمایند؛

۴. عقب نشینی نیروهای کمین و گشتی ها و استراق سمع به طرف مواضع نیروهای پوششی با آتش و حرکت باشد، بدون اینکه طی عقب نشینی، تماس خود را با دشمن از دست بدهند. با زدن کمین و آتش، اطلاعات مداوم از دشمن کسب نمایند. دستور عقب نشینی

دشمن، جهت وارد آوردن تلفات هرچه بیشتر و تلاش در انهدام آنها در جلوی مواضعشان.

د. مرحله حمله به موضع دفاعی

۱. انهدام دشمن به محض رسیدن به موانع جلویی مواضع اصلی دفاعی، با تمرکز آتش انواع سلاح ها و جلوگیری از باز کردن معابر و مسیرها در مواضع.

۲. مقاومت یگان ها در مواضع اصلی دفاعی و عدم ترک آنجا به طور مطلق و تلاش برای متوقف کردن دشمن در پشت موانع و مواضع اصلی دفاعی و انهدام آنها در آنجا با سلاح های مختلف و تحکیم آنجا به وسیله یگان های موجود در مواضع عمقی در صورت موفقیت در متوقف کردن دشمن.

۳. اقدام به محاصره و متوقف کردن نفوذ دشمن و تأکید بر مقاومت در محور اصلی تا اولین روشنایی (اگر حمله شبانه باشد) و پذیرش وضعیت هایی از محاصره.

۴. در صورت سقوط بعضی از مواضع، فشار به دشمن با سلاح های سازمانی و مستقیم زن از جناحین و روبه رو برای مجبور کردن آن به ترک این مواضع.

۵. انجام پاتک فوری با یگان های احتیاط و گروه های در عمق، در صورت متوقف شدن دشمن. باید در پاتک فوری تمرکز بر یگان های کم باشد که اگر زود اقدام شود نتایج خوبی به همراه داشته باشد.

۶. هنگامی که یگان ها توانستند نفوذ دشمن در منطقه نفوذ را متوقف کنند، یگان های احتیاط تپ باید در قسمت جلو مواضع پدافندی، برای عقب راندن آنها شروع به پاتک نمایند.

۷. تداوم تمرکز آتش توپخانه بر یگان هایی که در عقبه به صورت ستون حرکت می کنند و در عمق برای تحمیل تلفات به آنها و جلوگیری از تحکیم یا ادامه گسترش حمله آنها.

ها. مرحله پاتک

اول: احتیاط گردان، پاتک جدی فوری خود را بعد از متوقف شدن دشمن برای انهدام و بیرون راندن آنها از مواضع، با ملاحظاتی و آمادگی های زیر انجام می دهد:

- طرح آتش برای پشتیبانی نیروی پاتک کننده؛

- کور کردن هدف با دود؛

- تلاش مؤثر علیه دشمن از جناحین و از عقبه با یگان های موجود در جناح.

گشتی ها و کمین ها از سوی مسئول های تپ بعد از تأیید مافوق می باشد؛

۵. اعزام گروهی برای بستن معابر و مسیرها در همه موانع جلوی نیروهای پوششی بعد از عقب نشینی گشتی ها و کمین ها و استراق سمع به مواضع نیروهای پوششی؛

۶. زیرآتش گرفتن هرچه بیشتر دشمن در جلوی نیروهای پوششی با استفاده از توپخانه، خمپاره ها و اسلحه م.د.ب و مسلسل های سنگین؛

۷. بستن راه دشمن قبل از رسیدن به نیروهای پوششی به وسیله سلاح های مختلف برای به تأخیر انداختن و متوقف کردن آن و تلاش برای تحمیل تلفات سنگین به دشمن، موقع تلاش آنها در عبور از سیم های خاردار و موانع و جلوگیری از استفاده دشمن از معابر نزدیک یا گشودن معابر جدید در مواضع موجود در خط حد تپ؛

۸. اجرای آتش توپخانه بر روی دشمن برای جلوگیری از برداشتن خیزهای بعدی و اجازه ندادن به آن در تثبیت مواضع یا گسترش و ادامه حمله؛

۹. در صورت مقاومت نیروهای پوششی در مواضع شان، هرچه سریع تر به وسیله یگان ها برای حفظ روحیه جنگندگی آنها به تحکیم مواضع اقدام شود و تحکیم مواضع با استفاده از نیروهای کمکی در مواضع اصلی دفاعی انجام گردد؛

۱۰. در صورت شکست مواضع نیروهای پوششی در برابر حمله دشمن و عدم توانایی در مقاومت که باعث عقب نشینی به مواضع اصلی دفاعی می شود، طبق تصمیم لشکر باید طی عقب نشینی نیروهای پوششی، ادامه تماس با دشمن با زدن کمین و آتش و کسب اطلاعات از آن به طور دائم انجام گردد و عقب نشینی باید بر اساس روش های نفوذ و آتش و حرکت به وسیله گروه های (کوچک) توانمند و اطمینان از اصول قابل اعتماد انجام شود؛

۱۱. اعزام گروهی برای بستن معابر و مسیرها در اطراف موانع جلوتر از مواضع دفاعی اصلی بعد از تأکید بر عدم عقب نشینی به طرف مواضع اصلی دفاعی؛

۱۲. تمرکز آتش توپخانه و خمپاره ها و تانک ها و مسلسل های سنگین و متوسط و اسلحه م.د.ب بر روی

آمادگی برای آزادسازی نیروهای احتیاط و واگذاری مسئولیت مواضع آزاد شده به یگان های گردان.

موقع وقوع نفوذ دشمن از طریق کانال ها، بهتر است بیشتر کانال ها به دلیل خطرات آن محدود شده و و بقیه کانال ها تثبیت گردند.

ادامه آتش توپخانه ای علیه نیروهای در حال حرکت دشمن به شکل ستونی برای جلوگیری از آن در تقویت یا ادامه گسترش حمله.

در صورت عدم توانایی احتیاط تیپ در توقف نفوذ دشمن:

حدود مسئولیت، مراجعه به دستور عملیاتی شماره (۴).

۶) راه کارهای احتمالی دشمن

مراجعه به طرح مانور تیپ شماره (۳).

۷) اقدامات لازم در مواقع حمله دشمن

الف. هشدار جمعی یگان های (مستقر در) مواضع پدافندی؛

ب. هشدار و آمادگی نیروهای احتیاط برحسب پیشروی دشمن به طرف مناطق جلویی و شناسایی معابر اصلی برای پاتک؛

ج. اجرای طرح روشنایی (اگر حمله دشمن شبانه باشد)؛

د. اجرای طرح آتش؛

ه. درگیری نیروهای کمین، گشتی ها و ایستگاه های استراق سمع؛

و. درگیری نیروهای پوششی و بستن مسیرها و معابر در مواضع جلوی موضع اصلی پدافندی؛

ز. ایستادگی یگان ها در مواضع شان و پذیرش وضعیت تجزیه و محاصره؛

ح. تلاش نیروهای احتیاط تیپ و لشکر در برابر تلاش اصلی دشمن؛

ط. آمادگی نیروهای احتیاط ذخیره در صورت حرکت نیروهای احتیاط موجود در بقیه یگان ها و تیپ؛

ی. سازماندهی مجدد حدود مسئولیت یگان ها و سازمان ها بعد از مشخص شدن مواضع؛

ن. اطلاعات مقرر لشکر.

دوم: در صورت موفقیت احتیاط گردان در بازپس گیری مواضع تصرف شده، اقدامات زیر انجام شود:

- سازماندهی مجدد آتش های منحنی زن و حدود مسئولیت آنها؛

- شروع فوری به تقویت و بازسازی مواضع تخریب شده؛

- تعویض تجهیزات و برطرف کردن کمبودها؛

- مداومت در تعقیب دشمن با آتش و جلوگیری از سازماندهی و تمرکز یگان هایش.

سوم: موقع وقوع نفوذ دشمن از بیشتر مسیرها، بهتر است مسیرهای زیاد به دلیل خطرات آن محدود شده و بهتر اینکه مانند گذشته ترمیم شوند و بقیه مسیرها تثبیت گردند.

چهارم: در صورت عدم توانایی احتیاط گردان در جلوگیری از نفوذ دشمن، خط مقاومت از خطوط مقاومت اول و دوم و سوم در مقایسه با ف ۲ و خط مقاومت سوم و چهارم و پنجم و خطوط در عمق در مقایسه با ف ۱ و خطوط عمق در مقایسه با ف ۳ عبور می کنند و این خطوط پایگاه مطمئنی برای مانور احتیاط تیپ و لشکر تشکیل می دهند.

پنجم: نقش احتیاط تیپ

در صورت موفقیت احتیاط گردان ها در متوقف کردن حمله دشمن که تا نزدیک خط مقاومت نفوذ کرده اند احتیاط تیپ، پاتک سختی را برای انهدام و عقب راندن آن از مواضع شروع می کند.

در صورت موفقیت احتیاط تیپ در بازپس گیری مواضعی که سقوط کرده اند، کارهای ذیل به صورت فوری انجام شود:

الف. تعیین مجدد خطوط حد و حدود مسئولیت؛ شروع فوری به بازسازی و تحکیم مواضع تخریب شده؛

تعویض تجهیزات و برطرف کردن کمبودها؛ تجدیدنظر در واگذاری سلاح های پشتیبان و آرایش آنها؛

تداوم در تعقیب دشمن با آتش توپخانه و خمپاره و سلاح م. د. ب برای جلوگیری از آن در سازماندهی مجدد و تمرکز یگان هایش؛

۸) مسائل عمومی

الف. مسئولیت عقب نشینی گشتی ها و کمین ها و پایگاه های استراق سمع به عهده قرارگاه تیپ بعد از اعلام لشکر می باشد.

ب. اجرای تمرکز بر به کارگیری خمپاره ها و تانک ها و توپخانه و اسلحه م. د. ب در مواقع نزدیک شدن دشمن و عدم استفاده از سلاح های سبک از طرف یگان های مستقر، در این مرحله.

ج. لزوم سازماندهی همه مواضع در عمق، برای تضمین جلوگیری از نفوذ دشمن و اجرای پاتک های فوری علیه آنها.

د. یگان های پاتک کننده در صورت عدم توانایی در بازپس گیری مواضع سقوط کرده، با اجرای آتش، بیشترین فشار را بر دشمن وارد کنند.

ها. یگان های پاتک کننده باید در همه سطوح، عکس العمل سریعی را با انجام پاتکی زود هنگام قبل از استقرار دشمن در مواضعی که ممکن است به آنها دست یابد، شروع نمایند.

و. در مورد عقب نشینی یگان هایی از نیروها و سازمان هایی که در معرض حمله یا تهدید دشمن قرار ندارند با مانور آنها در برابر هجوم دشمن به تعویض یگان های پاتک کننده که تعویض آنها لازم است، فکر شود.

ز. آمادگی کامل مسلسل های سنگین برای پوشش معابر و محل هایی که احتمال نزدیک شدن دشمن از آنجا می رود، باید مورد توجه قرار گیرد.

ح. باید همه گروهان ها برای جلوگیری از استراق سمع، دسته پیاده ای را به فاصله (۲۰۰-۵۰۰م) در جلوی مواضع اصلی پدافندی، طبق وضعیت منطقه برای تسلط بر معابر و اعلام خطر سریع، علاوه بر کمین ها و نیروهای پوشش موجود، جهت بستن شکاف بین آنها اعزام نمایند.

ط. اعزام نیروهای گشتی به طور مداوم، به ویژه شب ها، برای تسلط بر منطقه بین نیروهای خودی و دشمن با هدف کشف زود هنگام حمله آنها.

ک. مجبور کردن دشمن به ترک منطقه جلوی خط اصلی پدافندی از طریق کمین ها و گشتی ها و پایگاه های استراق سمع و نیروهای پوششی که می بایست تأمین و آمادگی همه جانبه برای انجام این کار فراهم شود.

ی. لازم است برای این کار، مراقبت ها در حد امکان انجام شود تا مدیریت عملیات پدافندی در حد عالی اجرا گردد.

م. باید با تطبیق و هماهنگی طرح مراقبت و به کارگیری آن، به طور مؤثر در کشف دشمن اهمیت لازم داده شود. ن. باید همه راه های نزدیک به یگان های خط مقدم امن

دوم. شناسایی نزدیک از مواضع جلویی منطقه اصلی پدافندی.

سوم. اقدام دشمن به تک برای کسب اطلاعات از مسیرهای محدود و زمان کوتاه.

چهارم. کارهای دوره ای.

پنجم. فعالیت گشتی های دشمن.

ب. آمادگی های اداری

یکم. انبار تجهیزات جدید.

دوم. افزایش تأسیسات پزشکی و آمبولانس.

سوم. ورود پشتیبانی ها و افزایش تردد خوردوهای دشمن.

چهارم. لغو مرخصی ها.

پنجم. افزایش ارتباطات بیسیم با شبکه های اداری.

ج. آمادگی های عملیاتی

یکم. فراخوانی یگان های خط مقدم برای آموزش.

دوم. ورود یگان های ویژه.

سوم. تجمع یگان های توپخانه ای.

چهارم. افزایش سکوت رادیویی.

۲. شواهد و قرائن دور

الف. طرح آتش

یکم. ثبت اهداف توپخانه ای؛

دوم. اشغال مواضع توپخانه ای؛

سوم. شلیک گلوله های دودزا (فسفوری).

ب. تاکتیکی

یکم. بازکردن معابر در سیم های خاردار و برداشتن موانع؛

دوم. نصب علائم در راه ها و محورها؛

سوم. برقراری ارتباطات رادیویی؛

چهارم. افزایش رفت و آمد ماشین های سنگین دشمن در جاده های اصلی و احتمالی برای نزدیک شدن.

ج. تلاش مهندسی

یکم. ایجاد خاکریزها و دیدبانی ها در مناطق مهم و احتمالی برای نزدیک شدن به دشمن؛

دوم. بهسازی راه ها و گشودن آنها؛

سوم. افزایش برج های دیدبانی؛

چهارم. ساخت و راه اندازی محل فرود هلی کوپتر در مناطق نزدیک به مناطق جنگی.

باشند، چرا که تأمین حمایت و هدایت آن به ویژه در چهارراه ها و راه های مهم اصلی، ضروری است.

س. تمرینات و آموزش:

اول؛ لازم است همه (یگان ها)، طرح مدیریت عملیات پدافندی را از جلوترین رده تا عقبه بر اساس مأموریت محوله، درک کنند.

دوم؛ اجرای تمرینات در مدیریت عملیات پدافندی و پاتک مستمر، ضروری می باشد.

سوم؛ تحویل دوره ای سلاح های پشتیبان، توپخانه، خمپاره ها و مسلسل های سنگین و متوسط و سبک برای گشودن آتش بر دشمن، طبق مأموریت ها و برد مؤثر آنها باشد.

چهارم؛ آموزش بر اساس شیوه جنگ و همچنین عقب نشینی نیروهای کمین و گشتی ها و پایگاه های استراق سمع و بستن معابر و مسیرها باشد؛

الف. تأکید بر امنیت مواضع پدافندی و مراقبت و عدم غفلت؛

ب. بررسی و دقت مداوم در طرح های آتش؛

ج. تکمیل استحکامات و گسترش آنها به طور دائم؛

د. دقت و تثبیت خطوط حد در تمام سطوح و تلاش برای تعیین حدود مسئولیت در مناطق مهم و اینکه نباید آن را مطلقاً بین دو یگان تقسیم کرد؛

ها. جمع آوری و انتقال سریع اطلاعات دقیق بدون مبالغه در آنها؛

و. بر همه لازم است که دلایل حمله دشمن را طبق پیوست (الف) در حد عالی به منظور کشف اهداف آن بشناسند و دشمن را از نیت های شومش پشیمان کنند.

سرهنگ دوم
جاسم سلیم حسین
فرمانده تپ پیاپی چهارم و هفتم

پیوست ها:

شواهد و قرائن حمله دشمن

۱) شواهد و قرائن نزدیک

الف. گزارش ها

یکم. افزایش شناسایی های هوایی:

۱. شناسایی رزمی؛

۲. شناسایی با هلی کوپترها؛

۳. شناسایی با هواپیماهای شناسایی.

■ سند ۵: همکاری تانک‌ها با نیروی پیاده

مقدمه

۱. در جنگ جدید پیروزی به دست نمی‌آید مگر با همکاری محکم بین تمامی رسته‌ها تا تلاش‌ها را به شکل مشارکتی برای رسیدن به پیروزی هدایت کند که به طور ویژه اهمیت همکاری قابل اعتماد در عملیات‌های نیروی پیاده و زرهی را از بقیه رسته‌ها مانند هوایی و توپخانه و مهندسی نشان می‌دهد.

۲. بدون شک رده زرهی و نیروی پیاده موتوریزه به طور معمول برای تشکیل نیروی بزرگ عملیاتی به کار می‌رود که به کارگیری آنها در آماده‌سازی، برای همه شناخته شده باشد و منجر به نزدیک شدن هر چه بیشتر این دورسته در روش‌های به کارگیری شود.

۳. در صورت به کارگیری تانک‌ها با یگان‌های پیاده معمولی دیگر (آسان و اصلی) پس این موضوع به طور دائم برای فهمیدن اصول همکاری بین رسته زرهی و پیاده در انجام کارهایشان به شکل کارآمد فرا می‌خواند و این موضوعی است که ما در این بررسی به آن می‌پردازیم.

۴. در مقایسه با واقعیت پیوستن این دو رده به یگان‌های گوناگون، موضوع همکاری سخت می‌شود. آنچه که با آموزش و توسعه قابلیت عملیات مشترک با تمرین‌ها تقویت نمی‌شود و ارتباطات مناسب بین این دو رده از اهم مسائل در عملیات به حساب می‌آید و برای فرماندهان این دو رده در صورت امکان جابه‌جایی مساوی ضروری به نظر می‌رسد که هرگاه معذور از آن باشند بر فرمانده زرهی لازم است که افسر ارتباط را برای همراهی با نیروی پیاده اختصاص دهد و باید فرماندهان نیروی پیاده را به استفاده از وسایل ارتباطی گردان زرهی برای گسترش برنامه‌های خود تشویق نماید که ارتباط مشخص و افسر ارتباط وسایل مهمی برای همکاری به حساب می‌آیند.

امکانات

برای ما لازم است تا امکانات و ویژگی‌های دو رده را همچنان که در زیر می‌آید درک کنیم:

یکم: نیروی پیاده می‌تواند با تانک‌ها طی اهداف و حفاظت از آنها با پشتیبانی سلاح تانک و بقیه سلاح‌های پشتیبان همکاری نماید.

دوم: نیروی پیاده تنها نیرویی است که توانایی درگیری با دشمن در منطقه‌ای که دست به دست می‌شود را دارد.

سوم: سرباز پیاده در برابر سلاح‌های سبک دشمن و ترکش بمب‌ها ناتوان است مگر اینکه حفظ پشتیبانی و حیات و فعالیت او شرایطی را فراهم کند که از آنها دور شود.

چهارم: در صورت همکاری نیروی پیاده با تانک‌ها، امکان پیشروی معمولی آنها را طبق این مراحل فراهم کند:

(۱) پیاده باشد؛

(۲) سوار بر تانک‌ها که این، در صورت ضرورت شدید است؛ و

(۳) سوار بر نفربرهای زرهی که این روشی عالی است. بدون شک هر یک از روش‌های فوق‌الذکر معایب و محاسنی دارد و آنچه قابل توجه است پشتیبانی‌ای است که نیروی پیاده از سلاح‌های سبک و نارنجک در اختیار دارد که بسیار کمتر از یک گروه تانک است. اما نیروی پیاده (به ویژه پیاده و یا سواره بر نفربر دارای برجک هدف‌گیری) از هر طرف هدف کوچکی است و از طرف دیگر قابلیت بیشتری در دیدبانی و بازرسی و مقاومت، حتی کوچک‌ترین آنها، در برابر دشمن دارد.

تانک‌ها

تانک‌ها دارای ویژگی نیروی آتش و پشتیبانی و قابلیت حرکت و زدن ضربه می‌باشند و این ویژگی‌ها آن را برای اجرا و شکست دادن دشمن در صحنه عملیات آماده می‌سازد.

آنچه در زیر می‌آید مأموریت‌های تانک‌ها در همکاری با نیروی پیاده است:

۱. حمله و تصرف مواضع مستحکم دشمن و انهدام

نیروی زرهی آن؛

۲. عملیات پدافند متحرک و انهدام دشمن در زمین انتخابی؛

برقراری ارتباط با گروهی از تانک‌ها را با بیرون فراهم نمود و این تانک‌ها مجهز به این نوع آنتن می‌باشند.

فرماندهی

فرماندهی عملیات‌ها در عملیات‌های مشترک برعهده تانک‌هاست و جایی که شرایط فراهم و زرهی رده حاضر در عملیات باشد فرماندهی آن به عهده یکی از افسران ارشد زرهی است، اما بهتر است نقش اصلی به عهده نیروی پیاده باشد و یکی از افسران ارشد پیاده فرماندهی را به عهده بگیرد. شاید بهتر این باشد که فرماندهی تا تشکیل سپاه برای ایجاد عملیات متوازن و برحسب شرایط مأموریت، زمین، زمان و دشمن دست به دست شده و تغییر یابد. این روش متناسب با عملیات‌های متحرک است.

ضرورت‌های بین نیروی پیاده و تانک‌ها در عملیات‌های مشترک

افسر ارشد زرهی و افسر ارشد پیاده به نسبت سطح پشتیبانی، برنامه اطلاعاتی مشترکی را طراحی می‌کنند که باید شامل موارد زیر باشد:

الف. اطلاعات مفصل از سازماندهی پدافندی دشمن به ویژه موانع با آنچه در میدانی مین وجود دارد، که جهت تأیید اطلاعات داده شده، خود فرمانده باید اقدام به شناسایی آنها نماید.

ب. بررسی زمین از مواضع دیدبان انتخاب شده و استحکام و نوع زمین طبق روش‌های به کارگیری که بعداً به آن پرداخته می‌شود.

ج. انتخاب اهداف، خط خیز و محل سازماندهی.

د. تهیه طرح آتش با مشارکت افسر توپخانه.

هـ. بحث در مسائلی که در مقایسه برای هر کدام مشکل بوده و همکاری دو جانبه بین آنها ممکن نباشد.

و. نقاط الحاق روی هدف.

ز. محل استقرار دو فرمانده و ارتباطات بین آنها.

ح. کارهای لازم بعد از رسیدن به هدف چیست؟

پیوندها

پیوستگی یعنی اجرای عملیات مشترک (یا ترکیب دو

۳. عملیات نیروی پوشش (در رده لشکر) و نیروی پوشش (در رده تیپ) در صحنه پدافند؛
۴. پاتک و مقاومت در برابر نفوذ دشمن؛ و
۵. بهره برداری خوب از عملیات و تعقیب (دشمن).

نقش نیروی پیاده در همکاری

نیروی پیاده برای عملیات مشترک موارد زیر را فراهم می‌کند:

الف. خنثی کننده سلاح‌های ضد تانک با برد کوتاه که برای تانک‌ها تهدید بزرگی است و پیشروی آنها را متوقف می‌کند که اهمیت این مأموریت هرچه زمین دارای پستی و بلندی بوده و پوشیده باشد به ویژه موقعی که نفوذ تانک‌ها در عملیات با تأکید بر پیشروی پیچیده باشد، نمایان می‌گردد.

ب. اشغال و تصرف اهداف و تحکیم آنها بعد از پاکسازی از دشمن.

ارتباطات و دستگاه‌های موجود برای پشتیبانی

باید ارتباطات، به ویژه برای تأمین پشتیبانی بین نیروی پیاده و تانک، فراهم شود که تجهیزات انگلیسی برای این کار مناسب می‌باشند، به طوری که دو دستگاه بی سیم و تلفن تانک مخصوص پشتیبانی می‌باشند. اما در تجهیزات روسی دستگاه ویژه‌ای برای پشتیبانی و همکاری وجود ندارد که با وسایل ارتباطی زیر ارتباط برقرار می‌شود:

الف. دستگاه بی سیم مدل (آر ۱۱۳ یا آر ۱۲۳) موجود در تانک‌ها و دستگاه بی سیم مدل ۱۱۳ موجود در نفربرهای زرهی. اما زمانی که نیروهای پیاده حرکت می‌کنند امکان استفاده از دستگاه‌های با فرکانس محدود آر ۱۰۵ که توسط یک سرباز حمل می‌شود وجود دارد و با دستگاه آر ۱۲۳ موجود در تانک‌ها می‌توان سیستم همه دستگاه‌های بی سیم مدل آر ۱۱۳ موجود در تانک‌ها را به دستگاه بی سیم مدل آر ۱۲۴ که پشتیبانی را تأمین می‌کند، تبدیل نمود.

ب. به هم خوردن پشتیبانی و همکاری

در قسمت پستی برجک تانک تی ۵۵ و تی ۶۲ حفره‌ای وجود دارد که می‌توان آنتنی به طول ده متر را برای

فاصله بین پیاده مکانیزه و تانک‌ها

بهتر است که تانک‌ها در جلو حرکت کنند و عملیات را به طور معمول هدایت نمایند، لذا فرمانده یگان باید قبل از شروع عملیات در مورد فاصله بین تانک‌ها و پیاده مکانیزه تأمل و فکر کند و این فاصله بر اساس عوامل زیر تعیین می‌گردد:

الف. مأموریت

هرگاه در مأموریت حرکت سریع باشد برای کنترل بیشتر و شدید روی آن، فاصله بین نیروی پیاده مکانیزه و تانک‌ها تا جایی که پدافند ضد تانک دشمن شدید و مؤثر می‌شود، در حداقل باشد.

ب. نوع زمین

اگر زمین دارای پستی و بلندی یا صعب‌العبور باشد و بسیاری از مواضع پوشیده باشند نیروی پیاده مکانیزه با فاصله بسیار نزدیک همانند عملیات در زمین باز در پشت سر تانک‌ها حرکت می‌کنند.

ج. نوع و ویژگی‌های سلاح‌های ضد تانک دشمن

اگر دشمن فقط به سلاح‌های ضد تانک کوتاه برد مثل سکوهای پرتاب موشک مجهز باشد فاصله بین تانک‌ها و نیروی پیاده مکانیزه کمتر از زمانی است که توپخانه دشمن مجهز به سلاح ضد تانک سنگین و دوربرد با سرعت اولیه بالا و دارای تحرک زیاد باشد.

د. عملیات دشمن و روش نیروی پیاده و تانک‌ها به صورت جدا از هم

نباید فاصله بین نیروی پیاده مکانیزه و تانک‌ها زیاد باشد. چرا که اجازه نفوذ به نیروی ضربت دشمن در بین آنها وجود دارد که در این صورت باعث شکست هر کدام به صورت انفرادی برای هر یک از نیروی پیاده مکانیزه و تانک‌ها می‌گردد.

به کارگیری تانک‌ها با نیروی پیاده

سه روش وجود دارد که می‌توان به وسیله آنها تانک‌ها را با نیروی پیاده را به کار برد، به طوری که هر یک از آنها به روش خاص خود و گام به گام طبق عوارض طبیعی و مصنوعی موجود در منطقه، پیشروی می‌کنند و طی عملیات تانک‌ها با نیروی پیاده با یکی از روش‌های زیر به کارگیری می‌شوند:

رده) که شامل ایجاد ارتباط فردی بین فرمانده زرهی و پیاده تا پایین‌ترین سطوح و توافق بر تمام موضوعاتی که در مورد تبادل دو جانبه قبل از حرکت به محل سازماندهی یا به طور ویژه که در ادامه می‌آید می‌باشد:

الف. شناخت فردی از هر کدام از رده‌ها تا پایین‌ترین سطح؛

ب. توافق بر ابزارها به جز نشانه‌های روی هدف و محل نشانه‌ها؛

ج. ایجاد شبکه و بررسی سیستم بی‌سیم بین آنها؛

د. توافق بر محل‌های تجمع، حرکت و مکان‌های فرماندهان بر روی هدف؛

و. روش تأمین ارتباط نهایی بین فرماندهان یگان‌های فرعی قبل از عملیات در خط خیز

ر. تعیین ساعت (س)؛

ز. تغییر ساعت‌ها؛

خ. تکمیل نواقص و آمادگی افراد؛

مسایلی که موقع طراحی طرح عملیات‌های مشترک مورد ملاحظه می‌باشد:

به طور ویژه باید موقع طراحی طرح عملیات مشترک موضوعات زیر باید مورد توجه قرار گیرد:

الف. ضرورت تصمیم بر نوع عملیات طی شناسایی؛

ب. لزوم علامت‌گذاری خط خیز (خط شروع عملیات) و محور عملیات که به آسانی قابل تشخیص باشد و تحت تأثیر آتش دشمن نباشد و هر گاه هر گونه شکی مبنی بر دخالت دشمن در خط خیز مشاهده شد باید قبل از اقدام به عملیات چک شده و مورد بررسی قرار گیرد.

ج. طرح باید ساده باشد لذا باید موارد نادرست در هر مرحله از مراحل عملیات چک شود.

د. عملیات تخلیه راه تانک‌ها با سرعت هر چه بیشتر و با فراهم بودن وضعیت انجام شود.

ه. انتظار می‌رود که دشمن بعد از تصرف هدف، پاتک نماید؛ لذا باید طرحی برای مقابله با این عملیات دشمن بر روی هدف طراحی شود.

و. به منظور امنیت و رعایت غافلگیری و برای جلوگیری از سر و صدا و گرد و غبار توسط تانک‌ها، آن‌ها قبل از ساعت (س) در کمترین زمان ممکن به محل آرایش نظامی منتقل شوند.

۲. موقعی که تعداد تانک های موجود کم باشند که این وضعیت در صفحات بعدی در بحث تاکتیک خواهد آمد.

۳. زمانی که رده پدافندی ضد تانک دشمن قوی بوده و با آتش و مراقبت و سلاح ک.م.د.ب انبوه به منظور عمق دادن به پیشروی تانک ها پوشش داده شود.

این روش مشابه به کارگیری توپخانه در پشتیبانی نیروی پیاده می باشد و احتمال شکست این نوع از تعامل و همکاری بسیار زیاد است چرا که تانک ها نیاز به تجهیزات توپخانه ای مانند پلانینگ برد و دوربین های هدف یاب و غیره دارند.

اجرا

حمله تانک ها و نیروی پیاده طبق موارد زیر اجرا می شود:

الف. رده عملیاتی

مأموریت رسیدن به هدف به سرعت و سازماندهی مجدد در آنجا و آماده شدن برای عملیات های بعدی که فقط توسط تانک ها یا تانک ها و نیروی پیاده انجام می شود.

ب. نیروی احتیاط

باید تعدادی از تانک ها برای همراهی کردن نیروی احتیاط پیاده در احتیاط بمانند تا در مقایسه با پیشرفت عملیات، آنها را پشتیبانی نمایند.

این عملیات به یکی از روش های زیر انجام می شود:

الف) حمله تانک ها و نیروی پیاده در یک محور:

اول) عمومی؛

با هدف رسیدن همزمان و همگام با هم و پیشروی نیروی پیاده و تانک ها هر کدام با روش خاص خود، به طوری که نیروی پیاده در جلو و تانک ها در عقب آنها حرکت می کنند یا تانک ها در یکی از جناح ها با روش خاص خود حرکت می کنند.

زمانی که نیروی پیاده به خاطر مقاومت سخت دشمن متوقف شود از تانک ها برای در هم کوبیدن باید در جلو حرکت کنند. از اینجاست که تانک ها وارد

الف. اینکه تانک ها اقدام به حمله نموده و نیروی پیاده فرماندهی تا هدف را به عهده بگیرد.

این روش در مواقع زیر به کار می رود:

۱. کیفیت زمین و معابر و گسترش پدافندی دشمن و مجموعه موانع برای تانک ها مناسب باشد.

۲. مواضع نفوذناپذیر دشمن در مقایسه با نیروی پیاده در حدی باشد که امکان پیشروی آن را با گشودن آتش مسلسل های سبک و متوسط و بقیه آتش ها ب گیرد.

۳. وقتی که تعداد تانک برای انجام حمله در زدن ضربه با عمق کافی باشد و این مانند اقدام یک گروهان تانک برای عملیات در جبهه ای به وسعت حدود ۴۰۰ تا ۵۰۰ متر می باشد.

۴. این روش از عملیات در حمله به مواضع آماده و دفاعی و سرعت در پاکسازی آنها بستگی دارد.

ب. این که تانک ها جلوتر از نیروی پیاده پیشروی می کنند.

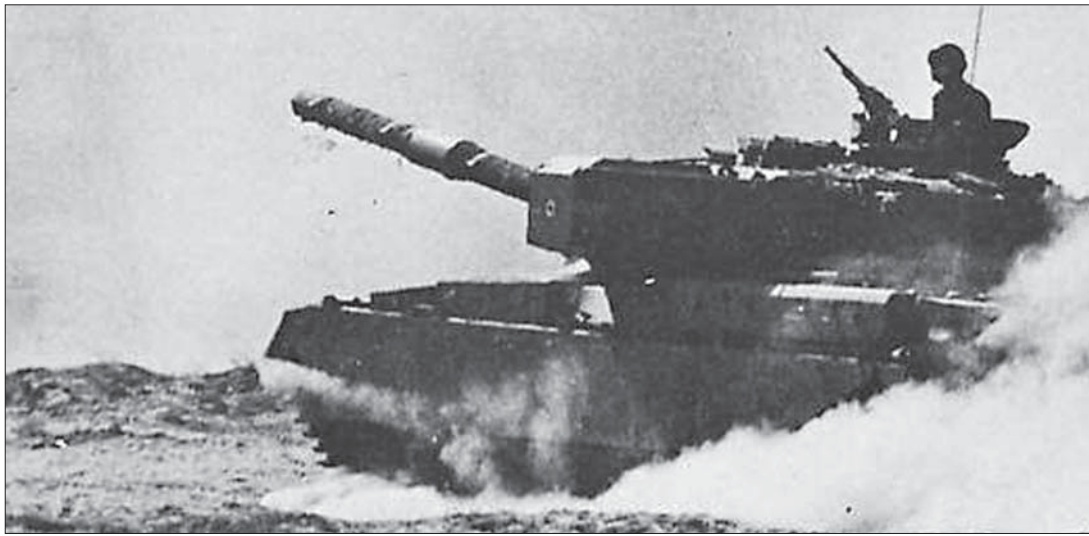
منظور از به کارگیری این روش، تبادل پشتیبانی بین این دو رده است. به همین دلیل، حرکت تانک ها جلوتر از نیروی پیاده طبق حرکت آنها با خیزهای هماهنگ از مواضع آتشی به موضعی آتش دیگر، صورت می گیرد. در این صورت تانک ها بعضی مواقع در جلو نیروی پیاده و گاهی در عقب آنها قرار می گیرند که از محاسن آن موارد زیر می باشد:

۱. بالا بردن روحیه یگان های حمله کننده؛

۲. دادن توان و قدرت در زدن ضربه و عمق بخشی برای انهدام مواضع دفاعی دشمن یکی پس از دیگری. این روش معمولاً با زمین های دارای پستی و بلندی و پوشیده که مواضع آتش تانک ها را تأمین می کند تطبیق دارد. البته اینگونه زمین ها موضع خوبی نیز برای سلاح های ضد تانک به ویژه کوتاه برد می باشد که در این وضعیت نیروی پیاده در جلو حرکت می کند و تانک ها فقط آنها را پشتیبانی می کنند.

این نوع پشتیبانی از تانک ها در سه حالت زیر قابل قبول نیست:

۱. هنگامی که طبیعت و حالت زمین، مانع حرکت تانک ها در جلو باشد.

ب) حمله از محورهای مختلف

اول) عمومی

- ۱) نیروها در روشی مثل این، شیوه های مختلفی را برای نزدیک شدن به هدف به کار می برند:
 - تانک ها و نیروی پیاده مکانیزه با هم بر دو محور.
 - تانک ها بر یک محور و نیروی پیاده بر محور دیگر.
- ۲) در صورت حمله به دو محور مختلف باید موارد زیر مورد توجه باشد:
 - باید هر دو محور به یک هدف ختم شوند.
 - باید تانک ها و نیروی پیاده در یک زمان به هدف برسند که این از موارد مهم است.

دوم) شرایط لازم برای استفاده از این روش:

- ۱) فراهم کردن بیش از یک راه برای نزدیک شدن به مواضع دشمن؛
- ۲) حداقل امکان فراهم سازی پوشش حرکت نیروی زرهی بر یک محور؛
- ۳) امکان حمله به هدف از جناح ها؛
- ۴) مشکل اصلی یگان، عدم دستیابی به کنترل هدف است.

سوم) محاسن

- ۱) این روش کمترین تأثیر را بر غافلگیری دارد به ویژه اگر حمله نیروها در دو محور و سواره باشد.
- ۲) بهترین فرصت را برای نیروهای حمله کننده در زدن

عملیات شده و نیروی پیاده، سواره یا پیاده به حرکتش ادامه دهد.

دوم) شرایط لازم برای به کارگیری این روش

- ۱) در زمین های دارای پستی و بلندی یا پوشیده، که مواضع آتش خوبی برای تانک ها فراهم می کند، اجرامی شود.
- ۲) راه نزدیک شدن همزمان به دشمن فراهم باشد.
- ۳) عدم امکان حمله راحت به هدف از جناح ها.
- ۴) کنترل و نظارت بسیار آسان در تطبیق روش های عملیاتی دیگر.

سوم) محاسن

- ۱) تأمین هماهنگی و کنترل برای حرکت همه نیروهای حمله کننده به یک روش واحد و بر یک محور.
- ۲) تأمین پشتیبانی نزدیک از همدیگر بین نیروهای حمله کننده.
- ۳) این نوع از عملیات تنها به یک طرح پشتیبانی توپخانه ای نیاز دارد.

چهارم) معایب

- ۱) عدم امکان دستیابی به غافلگیری مناسب
- ۲) چون نیروی پیاده به ویژه در عملیات نهایی با آتش تانک پوشش داده می شود لذا آتش دشمن را به سمت آنها می کشاند.

گسترده نیروی پیاده و زرهی که شامل بعضی یا همه اشکال مختلف زیر می باشد:

- آمادگی های توپخانه
- گلوله باران متقابل برای فشل کردن توپخانه و خمپاره های دشمن
- تشکیل گروه های آتش و متناسب برای تامین آتش پوشش یگان های عملیاتی

البته زمان بندی برای اهداف، ضرورت دارد. باید زمان بندی آن در مقایسه با سرعت پیشروی عملیات باشد. لذا زمان بندی موقعی که زرهی در جلو و نیروی پیاده با نفربرهای زرهی حمل می شوند باید متناسب با پیشروی زرهی باشد، اما زمانی که نیروی پیاده، پیاده حرکت نموده و فرماندهی را به عهده دارد زمان بندی باید براساس سرعت نیروی پیاده باشد. پشتیبانی مستقیم توپخانه توسط افسران دیدبانی که با گروهان های عملیاتی جلو رفته است برای رفع مقاومت های تصادفی اهدافی که مانع پیشروی این دو نیرو شده اند، اختصاص می یابد. علاوه بر این، افسران دیدبان مستقر در خط مقدم که سوار بر خودرو می باشند برقراری ارتباط بی سیمی لازم را فراهم می کنند.

ضربه به جناح ها و عقبه دشمن فراهم می سازد. (۳) مجبور کردن دشمن به جنگیدن با دو روش در یک زمان و پراکنده کردن آتش آن. (۴) وقتی که تانک ها به دو محور حمله کنند تانک های دشمن غالباً از کشف جوانب ابهام آمیز خود سر در گم می شوند و عقبه آنها نیز در یکی از محورها زیر آتش تانک های ما قرار می گیرند.

چهارم) معایب

(۱) کنترل و هماهنگی در این نوع از عملیات به دلیل تفاوت های بین فرماندهان پیاده و تانک ها سخت است و امکان رفع آن وجود ندارد مگر در زمان آموزش در سطوح بالا، به طوری که هر رده ویژگی ها و امکانات دیگری را بشناسد و تمرین های قبلی برای هر دو رده برای این نوع عملیات اجرا شود.

(۲) پیچیدگی فرماندهی، به طوری که امکان کنترل و هدایت یک شخص بر این عملیات وجود ندارد که باعث معضلات و عدم کنترل می گردد.

(۳) در این نوع عملیات آتش پشتیبانی توپخانه پراکنده می شود. به طوری که به جای یک محور برای چند محور تقسیم می شود و باعث تجزیه طرح آتش شده و تأثیر آتش پشتیبانی را کم رنگ می کند.

حمله سراسری در زمین های (باز) صحرائی

تانک ها و نیروی پیاده، اقدام به حمله سریع در جبهه ای گسترده به مواضع دشمن در زمین های باز صحرائی می کنند که از مشکلات آن عدم هماهنگی بین این دو رده می باشد و این نوع حمله در برابر پدافند سریع و عبور قبل از مقاومت دشمن موثر است، اما موقعی که دفاع دشمن در برابر تانک ها سخت و شکست ناپذیر باشد باید قبل از عملیات کارهای زیر انجام شود:

۱. فراهم کردن پشتیبانی هر چه بیشتر توپخانه ای
۲. پشتیبانی هوایی نزدیک، موقع تلاش هوایی دشمن
۳. استفاده از پرده دود توسط توپخانه

پشتیبانی توپخانه ای

تهیه طرح آتش توپخانه ای برای پشتیبانی از عملیات